

(Címer)
SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.042/2019/7.szám

A Szegedi Ítéltábla a **(felszámoló cég neve)** felszámoló (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló cég székhelye**) által meghatalmazott Dr. Bernschütz Sándor ügyvéd (**Cím 1**) és a Péterfi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Péterfi Tamás ügyvéd **Cím 2**) által képviselt **I. rendű felperes neve, I.rendű felperes székhelye** szám alatti székhelyű I. r. felperes, valamint az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna LLP Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Ormai Gabriella ügyvéd (**Cím 3**), az Okányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Okányi Zsolt ügyvéd **Cím 3**), a Váradi József Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Váradi József ügyvéd **Cím 3**), a Bibók Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bibók Péter ügyvéd **Cím 3**), valamint a **(képviselő neve)** jogtanácsos által képviselt **II. rendű felperes neve, II. rendű felperes székhelye** szám alatti székhelyű II. r. felperesek által - a Bimbó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bimbó Róbert ügyvéd **Cím 4**) által képviselt **I. rendű alperes neve, I. rendű alperes székhelye** szám alatti székhelyű I. r., a Vitári Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Balogh István ügyvéd **Cím 5**) által képviselt **II. rendű alperes neve, II. rendű alperes székhelye** szám alatti székhelyű II. r., a Bimbó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bimbó Róbert ügyvéd **Cím 4**) által képviselt **III.rendű alperes neve, III. rendű alperes székhelye** szám alatti székhelyű III. r., a Dr. Török Viktória ügyvéd (**Cím 6**) által képviselt **IV.rendű alperes neve, IV. rendű alperes címe** szám alatti lakos IV. r., és **V.rendű alperes neve, V. rendű alperes címe** szám alatti lakos V. r. alperesek ellen szerződések létre nem jöttének megállapítása és egyéb követelés iránti perében a Szegedi Törvényszék 2018. november 27. napján kelt 7.G.40.053/2018/19. számú részítélete ellen a II. r. felperes által 20., valamint az I. és III. r. alperesek által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság részítéletét **részben megváltoztatja**, az I. r. felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Megállapítja, hogy az I. r. felperes és II. r. alperes 2014. február 15. napján kelt megállapodása érvénytelen.

Az I. r. felperest és II. r. alperest ennek türéseire kötelezi.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 65.811.613,- (Hatvanötmillió-nyolcszáztizenegyezer-hatszázthárom) Ft-ot, III. r. alperest, hogy 22.296.110,- (Huszonkettőmillió-kettőszázkilencvenhatezer-egyszázöt) Ft-ot, IV. r. alperest, hogy 3.654.900,- (Hárommiló-hatszázötvennégyezer-kilencszáz) Ft-ot, V. r. alperest, hogy 3.458.400,- (Hárommillió-négyszázötvennyolcezer-négyszáz) Ft-ot és ezen tőkeösszegek után 2014. július 10. napjától az I. és III. r. alperesek a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes mindenkori jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt összegű, a IV.-V. r. alperesek pedig a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat összegével megegyező mértékű késedelmi kamatát fizessenek meg az I. r. felperesnek. Ezt meghaladóan a II. r. felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi I. r. felperest, fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.500.000,- (Egymillió-ötszázezer) Ft illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket, 320.000,- (Háromszázhuszezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket, valamint 668.310,- (Hatszázhatvannyolcezer-háromszázöt) Ft I., II., III. r. alperesek által le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg I. r. alperesnek 5.000.000,- (Ötmillió) Ft, II. r. alperesnek 248.000,- (Kettőszáznegyvennyolcezer) Ft, III. r. alperesnek 2.833.690,- (Kettőmillió-nyolcszázharmincháromezer-hatszázkilencven) Ft elsőfokú és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi I. r. alperest 3.100.000,- (Hárommillió-egyszázezer) Ft, III. r. alperest 1.050.000,- (Egymillió-ötvenezer) Ft, és II. r. felperest 550.000,- (Ötszázötvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére az államnak külön felhívásra.

Megállapítja, hogy a IV. r. alperes 434.800,- (Négszázharmincnégyezer-nyolcszáz) Ft, az V. r. alperes 404.000,- (Négyszáznégyezer) Ft fellebbezési eljárási illeték visszaigénylésére jogosult az államtól az adóhatóságnál előterjesztett kérelemre.

Kötelezi a II. r. felperes javára 15 napon belül I. r. alperest 5.720.000,- (Ötmillió-hetesszázhuszezer) Ft, II. r. alperest 200.000,- (Kettőszázezer) Ft, III. r. alperest 2.109.000,- (Kettőmillió-egyszázkilencezer) Ft, IV. r. alperest 350.000,- (Háromszázötvenezer) Ft, V. r. alperest 350.000,- (Háromszázötvenezer) Ft első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

Az ítélet tábla az alábbi tényállást állapította meg.

Az I. r. felperesi gazdasági társaság résztulajdonosai (tagjai) a IV. és V. r. alperesek voltak, továbbá a IV. r. alperes az I. r. felperes igazgatósági elnöke, míg V. r. alperes a gazdasági igazgatója volt.

A II. r. felperes, mint hitelező és az I. r. felperes, mint adós között 2003. november 3. napján bankhitelszerződés jött létre, mely alapján a II. r. felperes bankhitelkeretet bocsátott az I. r. felperes rendelkezésére. Egyéb biztosítékok mellett a II. r. felperes, mint hitelező és zálogjogosult és az I. r. felperes, mint zálogkötelezett között 2007. május 18. napján **(közjegyző neve) (település 1 neve)-i** közjegyző előtt **...KJÖ.../2007.** közjegyzői szám alatt közjegyzői okiratba foglalt vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálogszerződés jött létre. Ennek 3. pontjában a felek kijelentették, hogy az okirat 2. pontjában írt vagyonra, illetve az azt alkotó egyes dolgokra és követelésekre vonatkozóan bejegyzett terhekről tudomással bírnak és az I. r. felperesi zálogkötelezett kijelentette, hogy vagyontát a szerződés hatályának fennállása alatt harmadik személy javára a zálogjogosult II. r. felperes tudta nélkül nem terheli meg. A szerződés 8. pontja szerint, amennyiben a zálogkötelezett I. r. felperes a vagyontárgyakat a kereskedelmi forgalomban rendes gazdálkodás körében adja el, a zálogjog a vételárra kiterjed. Kereskedelmi forgalmon kívül a rendes gazdálkodás keretét meghaladóan a vagyontárgyak értékesítésére vagy jog engedésére a zálogkötelezett kizárólag a bank írásbeli hozzájárulásával és akkor jogosult, ha a bank számára elfogadható biztosítékot nyújt.

Ezen túl a II. r. felperes követelésének biztosítására az I. r. felperesnek a 2007. május 3. napján kötött zálogszerződés 2. sz. mellékletében felsorolt vevőkkel szemben fennálló követeléseinek, valamint bármilyen fennálló, vagy jövőben keletkező jogviszonyból fennálló és/vagy a jövőben keletkező valamennyi követelésére a követelést terhelő zálogszerződéssel zálogjogot alapítottak (követelést terhelő zálogszerződés). Ennek 3. pontjában akként rendelkeztek, hogy a zálogkötelezett a zálogszerződés aláírásával szavatolja és teljes jogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a

követelés per-, teher és igénymentes, azon harmadik személynek semmilyen joga nincs és a jövőben sem keletkezhet. A szerződés 7. pontjában pedig azt kötötték ki, hogy az I. r. felperes a zálogjogra kiterjedő hatállyal kizárólag a II. r. alperes előzetes írásbeli hozzájárulásával tehet olyan jognyilatkozatot, amely a II. r. felperes kielégítési alapját megszünteti vagy hátrányosan változtatja meg.

A 2003. november 3. napján kötött bankhitel szerződést 2011. szeptember 29. napján egységes szerkezetbe foglalták. Ennek IV. fejezet 4.2.9a) pontja alapján megegyeztek abban, hogy „ha csak az adós nem kínál fel a bank megítélése szerint elfogadható biztosítékot a banknak, adós nem idegenítheti el a bank hozzájárulása nélkül a speciálisan megnevezett jelzálogjoggal lekötött, továbbá a kézi záloggal lekötött zálogtárgyakat sem egészben, sem részben”. A V. fejezet 10. pontjában az I. r. felperes, mint adós kijelentette, hogy - kivéve, ha a bank ehhez kifejezetten írásban hozzájárul - az általa eddig, illetve a jövőben felvett hitelek biztosítékai nem nyújtanak kedvezőbb pénzügyi, illetve jogi helyzetet más hitelezőknek, mint amit az adós a jelen bank hitelszerződésben a bank számára biztosított. A V. fejezet 15. pontja szerint az adós kötelezettséget vállalt arra is, hogy a szerződés hatálya alatt kizárólag a bank előzetes írásbeli hozzájárulása esetén vesz fel harmadik személytől további hitelt, illetve lép, mint kötelezett harmadik személlyel további hitelviszonyba. A kötelezettségvállalás tekintetében hitel alatt értendő a finanszírozás minden formája, egyebek mellett kölcsönnyújtás, lízingkövetelés, vásárlás, engedményezés. A szerződés felek a szerződés IV.4.2.9a) pontjának megszegéséhez kötbérszankciót (IV.4.2.9b), míg a V.10. és 15. pont megszegéséhez az e pontokban a szerződés azonnali hatályú felmondásának jogát kötötték ki.

A vagyont terhelő zálogjogot a II. r. felperes 2014. március 6. napján kelt nyilatkozatával egyediesítette és konkrét vagyontárgyakat terhelő zálogjoggá alakította át, melynek folytán a korábbi vagyont terhelő zálogjog ranghelyén keretbiztosítéki ingó zálogjog került 500.000.000,- Ft legmagasabb összeg erejéig bejegyzésre a II. r. felperes javára az I. r. felperesnek a nyilatkozatban megjelölt vagyontárgyaira. A vagyont terhelő zálogjog átalakítása következtében a II. r. felperes a vagyont terhelő zálogjogát valamennyi, az I. r. felperes vagyonába tartozó követelésre is kiterjedően egyediesítette, amely tény a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) adatbázisából 2014. március 6. napjától megismerhető volt.

Az I. r. felperes, mint megbízó és az I. r. alperes, mint megbízott között 2014. február 2. napján megbízási szerződés jött létre. Ennek „Előzmények” fejezete rögzítette, a megbízó finanszírozási biztonságának lényeges eleme volt a kisebbségi tulajdonosok által nyújtott 2 millió euró összegű tagi kölcsön, mely az I. r. felperest finanszírozó II. r. felperes hitelének volt alárendelve. A tagi kölcsönt a kisebbségi tulajdonosok 2013. december 17. napján kelt nyilatkozatukkal felmondták, majd azt a **B Kft.** vevőre engedményezték, aki a megbízó felé fennálló vevő tartozásába az engedményezett követelést beszámította, melyről az I. r. felperes 2014. január 6. napján értesült. Az I. r. felperest illető, a **B Kft.** 2 millió euró nagyságrendű vevői tartozásából eredő követelés pénzben történő megfizetésének elmaradása és a II. r. felperes hitelével összefüggő alárendelés kisebbségi tulajdonosok általi megsértése az I. r. felperes gazdálkodásában fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet és olyan helyreállíthatatlan zavarokat eredményezhet, mely súlyosan veszélyezteti a biztosított hitelezők fedezetét és valamennyi érdekelt érdekeit, 2014. január 30. napján a II. r. felperes a hitelszerződések felmondását helyezte kilátásba. Miután az I. r. felperes menedzsmentje nem rendelkezik a helyzet megfelelő kezeléséhez szükséges szakértelemmel és jogi felkészültséggel, ezért fizetéseképtelenségi szakértő válságmenedzsert bíz meg a biztosított hitelező fedezettömegének törvényes megóvása érdekében szükséges válságkezelési folyamatok végrehajtásával és technikai irányításával. Az I. r. alperes, mint megbízott a feladatok ellátásához szükséges szakmai kompetenciákkal rendelkezik.

A szerződés Megbízott díjazása című fejezet a díjat az alábbiak szerint rögzítette:

a) a megbízottat a megbízó tulajdonát képező eszközök értékesítése és követelése behajtása esetén az értékesített eszközök értékének és a befolyt követelések összegének 3 %-a + áfa,

b) a reorganizáció során (akár a kisebbségi tulajdonostól, akár más harmadik személytől) új források összegének 3 % + áfa.

c) sikeres reorganizáció esetén a megbízó 2014. január 31. fordulónapi mérleg főösszegének 1,5 %-a + áfa csökkentve az a) pont szerint megfizetett díjazás összegével,

d) végelszámolás esetén az a) pont alapján megfizetett díjazást meghaladóan a mérleg főösszeg 0,5 % + áfa, 6 hónapnál hosszabb idejű végelszámolás esetén a mérlegfőösszeg további 0,5 % + áfa összegű megbízási díj illeti azzal, hogy a végelszámolói díjról a megbízó közgyűlése jogosult dönteni. A d) pont szerinti díjazás teljes összege a végelszámolási eljárás végén esedékes azzal, hogy a megbízotti díjazás fedezetét biztosítani kell és elkülönítetten kezelni. A végelszámolói díjtétel - a teljes összeg 80 %-nak erejéig - havonta folyamatosan fizetendő, a havi díjfizetés mértéke a mérlegfőösszeg 0,06 %-a + ÁFA. A felek rendelkeztek arról is, hogy a megbízás 2014. február 3. napján kezdődik és addig tart, amíg a sikeres reorganizáció végrehajtásával az I. r. felperes biztosított hitelezői által biztosított források legalább 2015. március 31. napjáig meghosszabbításra vagy visszafizetésre kerülnek és a megbízott működéséhez szükséges források egyébként elégséges mértékben rendelkezésre állnak, illetve amíg a megbízó fizetéseképtelenségi eljárását a bíróság jogerősen el nem rendeli.

Az I. r. felperes és II. r. alperes 2014. február 15. napján tartozásátvállalás megnevezéssel szerződést kötöttek. Ebben az előzmények között rögzítették, hogy a felek jogviszonyában a

II. r. alperes 100.406.244,- Ft összeggel tartozik I. r. felperesnek, valamint, hogy I. r. felperes 2014. február 15. napjára összehívott közgyűlése dönteni fog a jogutód nélküli megszűnésről és végelszámolásról, ezért a menedzsmen célja a végelszámolás jogszerű megvalósításához kapcsolódó költségek és ráfordítások elkülönítéséről való gondoskodás annak érdekében, hogy az I. r. felperes likviditási nehézsége esetén a végelszámoló törvényes kötelezettségének eleget tudjon tenni. Erre figyelemmel a II. r. alperes az I. r. felperes felé fennálló tartozását a szerződés hatályba lépésének napján akként fizeti meg, hogy a végelszámoló díjának, költségeinek, annak a végelszámolás jogszerű megvalósításához kapcsolódó jogi tanácsadó adminisztrációs és informatikai szolgáltatók, vállalatirányítása, könyvvizsgáló, vagyonértékelő, a vagyonőr felé fizetendő díjak és kifizetések I. r. felperes által megfizetésre nem kerülő részének megfizetését átvállalja összesen a tartozása szerinti összegben. A II. r. alperes vállalta, hogy az átvállalt tartozást az I. r. felperes helyett megfizeti, vagy az I. r. felperest abba a helyzetbe hozza, hogy az lejáratkor teljesíthessen. A szerződés hatályba lépésének napján tartozása megszűnik és helyébe a tartozásátvállalás szerinti, valamint a 7. pont szerinti elszámolási kötelezettség lép. A 7. pont szerint a II. r. alperes köteles az I. r. felperes részére megfizetni annak a különbözetnek az összegét, amellyel tartozása a tartozásátvállalás napján az I. r. felperes helyett a jogosultak felé megfizetett összeget az elszámolás napját megelőző napig meghaladja. Az elszámolás napja a végelszámolás megindításáról szóló cégbírósági végzés közzétételét követő 210. nap. A szerződés a végelszámolás megindításáról szóló cégbírósági végzés meghozatalának napján lép hatályba.

Az I. r. felperes nevében a megállapodást a IV. r. alperes írta alá.

Az I. r. felperesnél 2014. február 15. napján tartott közgyűlés 5/2014. Kgy. sz. határozatával döntött az I. r. felperes jogutód nélküli megszűnéséről végelszámolással azzal, hogy annak kezdő időpontja 2014. február 15. napja, végelszámolónak az I. r. alperest választotta meg akként, hogy nevében a végelszámolói feladatokat (**végelszámoló neve**) látja el. A közgyűlés jóváhagyta az I. r. alperesi végelszámolóval kötött megbízási szerződést és a végelszámoló díját a megbízási szerződés szerint állapította meg.

Az I. r. alperes, mint az I. r. felperes végelszámolója, a IV.-V. r. alperesek I. r. felperesnél fennálló munkaviszonyát 2014. február 15. napján 60 napos felmondási idővel - 2014. április 16-ra - felmondta. A II. r. alperes a tartozáselvállalási szerződés alapján 2014. március 28. napján - munkabér, megváltott szabadság, felmentési bér, végkielégítés címén - a IV. r. alperesnek 3.654.900,- Ft, az V. r. alperesnek 3.458.400,- Ft-ot fizetett meg.

Az I. r. alperes és a III. r. alperes között 2014. február 19. napján megbízási keretszerződés jött létre az abban felsorolt és megjelölt adósi ingatlanok őrzés-védelmére. A szerződés alapján az I. r. felperes 2014. március 31.-2014. április 28. között 5 db számlát állított ki összesen 22.296.120,- Ft összegben, mely összeget a II. r. alperes a tartozáselvállalási szerződés alapján a III. r. alperesnek megfizetett.

Az I. r. alperes az I. r. felperes felé a végelszámolói díjáról számlákat bocsátott ki, amelyekből az I. r. felperes 2014. március 6. napján 6.738.854,- Ft-ot fizetett meg.

A II. r. alperes a tartozáselvállalás alapján az alábbiak szerint teljesített a végelszámolói díjból az I. r. alperesnek:

- 2014. április 26-án 2.000.000,- Ft-ot,
- 2014. április 27-én 1.000.000,- Ft-ot,
- 2014. április 28-án 6.634.358,- Ft-ot,
- 2014. április 29-án 4.215.638,- Ft-ot,
- 2014. május 8-án 2.000.000,- Ft-ot,
- 2014. május 15-án 2.000.000,- Ft-ot,
- 2014. május 19-én 1.000.000,- Ft-ot,
- 2014. május 20-án 1.000.000,- Ft-ot,
- 2014. július 2-án 1.000.000,- Ft-ot,
- 2014. június 12-én 2.000.000,- Ft-ot,
- 2014. június 6-án 3.803.734,- Ft-ot,
- 2014. június 6-án 7.906.896,- Ft-ot,
- 2014. június 18-án 6.401.867,- Ft-ot,
- 2014. június 18-án 24.849.120,- Ft-ot, azaz mindösszesen 65.811.613,- Ft-ot fizetett ki. Az I. r. alperes megbízási díja elszámolásakor nem bontotta meg az önként megfizetett, illetve behajtott követelések összegét. Megbízási díját a megbízási szerződés „Megbízott díjazása” fejezet a) pontja alapján számította.

Az I. r. alperes az I. r. felperes nevében eljárva, mint végelszámoló az I. r. felperes tulajdonát képező ingatlan tulajdonjogának átruházására adásvételi szerződést kötött az A Kft.-vel, a vételár 25.400.000,- Ft volt. Az I. r. alperes az I. r. felperes nevében eljárva a Szabó és Társa Ügyvédi Irodával letéti szerződést kötött, amely szerint a vevőnek a letéteményes bankszámlájára átutalással kellett teljesítenie vételár fizetési kötelezettségét, mely 2014. június 5. napján megtörtént. Az I. r. felperes nevében eljáró I. r. alperes 2014. május 28. és május 30. napján rendelkezett a letét kifizetéséről, mely alapján a letéteményes a III. r. alperesnek 18.242.280,- Ft megbízási díjat utalt át.

Az I. r. felperessel szembeni felszámolási kérelem 2014. május 6. napján érkezett a felszámolási ügyekben eljáró bírósághoz. A **(település 2 neve)-i** Törvényszék 2014. május 21. napján kelt **...Fpk...-14-.../7.** sz. végzésével állapította meg az I. r. felperes fizetéseképtelenségét és rendelte el vele szemben a felszámolási eljárás lefolytatását. Az I. r. felperes felszámolásának kezdő időpontja

2014. július 10. A II. r. felperes az I. r. felperes felszámolási eljárásába hitelezői igényét bejelentette, az I. r. felperes felszámolója a bejelentett hitelezői igényt 2014. szeptember 11. napján kelt levele szerint nyilvántartásba vette, azt visszaigazolta.

Az I. r. alperes, mint az I. r. felperes korábbi végelszámolója, az I. r. felperes felszámolójának 2014. augusztus 14. napján átadta az I. r. felperes birtokában lévő iratait, majd 2014. augusztus 25. napján kiadta a teljességi nyilatkozatot. Az I. r. felperes felszámolója 2014. szeptember 22. napján kelt levelében felhívta az I. r. alperest arra, hogy a megbízási szerződés alapján számlázott díjak vonatkozásában számoljon el akként, hogy az általa megjelölt három követelés esetében adjon tájékoztatást arról, hogy mely adósokkal szemben fennálló követelések térültek meg, és kérte a kimutatás megküldését. Az I. r. felperes felszámolója

2014. október 14. napján kelt levelében ismételten felszólította az I. r. alperest, adjon számot arról, hogy megbízási díját ki fizette meg, milyen elszámolás alapján és adjon számot annak mértékéről. Utalt arra, felhívását a Pp. 121/A. § szerinti felhívásnak is tekinti. Az I. r. alperes a 2014. október 27. napján kelt levelében ismételten utalt arra, mindezekről e-mail üzenetben adott tájékoztatást, a díjalap összegének ellenőrzéséhez a felszámolónak rendelkezésére állnak az adós főkönyvi kártyái, bankszámlakivonatai, valamint a számlázás alapját képező teljes elektronikus nyilvántartási rendszer. A végelszámoló díja kiegyenlítésére vonatkozó táblázatot levele 1. sz. mellékleteként megküldte az I. r. felperes felszámolójának, mely részletesen tartalmazta az I. r. alperes által kibocsátott számlák sorszámát, az érvényesített díj összegét, a teljesítés módját, valamint a kifizető személyét.

Az I. r. felperes felszámolója 2014. október 14. napján kelt és a II. r. alperesnek címzett levelében bejelentette, hogy a 2014. február 15 napján kelt tartozásátvállalási szerződéstől eláll, és felhívta II. r. alperest, 8 nap alatt fizessen meg 100.406.244,- Ft-ot. Tájékoztatta, hogy a felszólítás egyben a Pp. 121/A. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatnak is minősül. A II. r. alperes 2014. október 22. napján kelt levelében közölte az I. r. felperes felszámolójával, hogy a tartozásátvállalási szerződés alapján teljesített, az I. r. felperes felé fennálló tartozását maradéktalanul rendezte. Mindezekon túl a már teljesített szerződéstől a Cstv. 47. § alapján nincs helye elállásnak és megküldte az átvállalt tartozások kifizetését tartalmazó táblázatba foglalt kimutatást.

Az I. r. felperes felszámolója 2015. február 3. napján kelt, és az I. r. alperes által 2015. február 9. napján átvett levelében azt a nyilatkozatot terjesztette elő, hogy „A Tisztelt Címzett és a **(I. rendű felperes neve)** között 2014. február 3. napján létrejött megbízási szerződés - továbbiakban: megbízási szerződés - álláspontom szerint érvénytelen az alább részletezendő okok miatt. Egyfelől a megbízási szerződés a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti fedezetelvonó szerződésnek minősül, mivel a megbízási szerződés vonatkozásában

a) a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj nem áll arányban a Tisztelt Címzett, mint megbízott által nyújtott szolgáltatással,

b) a megbízási díj megfizetése a **(I. rendű felperes neve)** adós és a C Kft. között 2014. február 15. napján **(település 1 neve)-en** létrejött tartozásátvállalási szerződés alapján úgy történt, hogy a C Kft. fizette meg a Tisztelt Címzett részére a Tisztelt Címzett által érvényesített megbízási díjat, ezáltal gyakorlatilag a **(I. rendű felperes neve)** Tisztelt Címzetre engedményezte a C Kft. felé fennálló 100.406.244,- Ft összegű követelését,

c) a megbízási díj alapján a **(I. rendű felperes neve)**, mint adós C Kft. felé fennálló követelésének az összege 72.550.367,- Ft-tal csökkent. Csökkent ezáltal a **(I. rendű felperes neve)** adós Cstv. 4. § (1) bekezdése szerinti felszámolási vagyona.

d) álláspontom szerint a megbízási díj eltúlzott volta és a C Kft. felé fennálló követelések a **(I. rendű felperes neve)** vagyonából kikerülése miatt a megbízási szerződés a **(I. rendű felperes neve)** hitelezőinek a kijátszására irányul, melyről a Tisztelt Címzettnek, mint a **(I. rendű felperes neve)** vagyoni helyzetét ismerő megbízottnak tudnia kellett".

Közölte, pert kíván indítani 72.550.367,- Ft összegű megbízási díj adós vagyonába történő visszafizetése iránt és utalt arra, hogy ezen túl a Ptk. 201. § (2) bekezdés alapján objektíve értékaránytalannak tartja a kikötött díjat. Tájékoztatva, hogy levelét a Pp. 121/A. § (3) bekezdés szerinti nyilatkozatnak is tekinti.

2015. február 24. napján az I. r. alperes az I. r. felperes iratait ismételten átadta, melyről jegyzőkönyvet vettek fel. Az átadás az I. r. felperesi felszámoló szervezet tulajdonosát képviselő ügyvédi iroda részére történt.

Az I. r. felperes 2014. január 9. napján tájékoztatta II. r. felperest, hogy a kisebbségi tulajdonosok a tagi kölcsönszerződéseket felmondták. A II. r. felperes a 2014. január 24. napján kelt levelében felhívta az I. r. felperest a hitelbiztosítékok pótlására, és a kisebbségi tulajdonossal történő egyeztetésre, vagy a vele szemben történő fellépésre. Az I. r. felperes felszámolója 2015. áprilisában tájékoztatta a II. r. felperest a megbízási és tartozásátvállalási szerződések létezéséről, majd az okiratokat 2015. július hónapban bocsátotta rendelkezésére.

Az I. és II. r. felperések által indított pereket az elsőfokú bíróság egyesítette.

A felperések keresetükben elsődlegesen a megbízási és a tartozáselvállalási szerződések létre nem jöttének megállapítását kérték.

Ezen túli kereseti kérelmeik az alábbiak voltak.

Az I. r. felperes szerint a megbízási szerződés jogszabályba (Ctv. 98. § (3) bekezdés, 111. §, 112. § (3) bekezdés, 108. § (1) és (3) bekezdése) ütközik, a végleszámolót illető díjazásra vonatkozó rendelkezés jóerkölcsbe ütközik (Ptk. 200. § (2) bekezdés) és a Cstv. 40. § (1) bekezdésre is hivatkozott. A tartozáselvállalási szerződés érvénytelensége jóerkölcsbe ütközés (Ptk. 200. § (2) bekezdés) és a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b), c) pontja és 40. § (2) bekezdése alapján állapítható meg. Ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeként az I. r. alperes részére a tartozáselvállalási szerződés alapján kifizetett 75.442.771,- Ft, a III. r. alperes részére a megbízási szerződés alapján kifizetett 38.106.096,- Ft visszafizetésére kötelezést kérte az I. r. felperes javára. Utóbbi tétel a II. r. alperessel kötött tartozáselvállalási szerződés terhére fizetett 22.296.120,- Ft és a Szabó és Társa Ügyvédi Irodánál letétbe helyezett vételárból kifizetett 15.809.906,- Ft-ból tevődik össze (G.../2015/1., 19., 20., 24., 29., G.../2017/5.).

A II. r. felperes kérte megállapítani, hogy a tartozáselvállalási szerződés és ahhoz kapcsolódóan az I. r. felperes és az I., III., IV., V. rendű alperesek közötti megállapodások alapján történő kifizetések jogszabályba és jóerkölcsbe ütközés miatt (Ptk. 200. § (2) bekezdés), valamint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján érvénytelenek, továbbá a Ptk. 203. § (1) bekezdése alapján vele szemben hatálytalanok. Fentiek alapján az érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállításaként kérte kötelezni I. r. alperest összesen 75.442.771,- Ft, a III. r. alperest 22.296.120,- Ft, a IV. r. alperest 3.654.900,- Ft, az V. r. alperest 3.458.400,- Ft megfizetésére az I. r. felperes részére.

A Ptk. 203. § (1) bekezdését illetően az I., III.-V. r. alperesek annak tűrésére kötelezését kérte, hogy igényét a tartozáselvállalási és azon keresztül az I., III., IV., V. r. alperesekkel létrejött ügylet alapján teljesített kifizetéseknek megfelelő összegből kielégíthesse, másodsorban követelésének fedezetét

visszaállítani az I., III.-V. r. alperesek részére teljesített kifizetések felszámolási vagyonba történő visszafizetésének elrendelésével (G.../2015/1., 17., 22., G.../2017/11.).

Az alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen a per megszüntetését kérték arra hivatkozással, hogy a keresetlevelek hiányosak, illetőleg azok elkéstek. A keresetek érdemét tekintve azok teljes elutasítását kérték, annak jogalapját és összecszerűségét is vitatták.

Az elsőfokú bíróság ...G.../2015/61. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az I. r. felperes és a II. r. alperes között 2014. február 2. napján keltezett megbízási szerződés, valamint a 2014. február 15. napján kelt tartozásátvállalási szerződések nem jöttek létre. Az I. r. alperest 75.442.771,- Ft, III. r. alperest 22.296.120,- Ft, a IV. r. alperest 3.654.900,- Ft, az V. r. alperest 3.458.400,- Ft és ezen összegek után 2014. július 10. napjától a kifizetésig terjedő késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte az I. r. felperes javára.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró **(település 2 neve)-i Ítéltábla Gf.../2017/5. sorszám** alatti végzésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szerződések létre nem jöttét tévesen állapította meg arra hivatkozással, hogy a Ptk. 215. § (1) bekezdése szerinti feltétel, harmadik személy - jelen esetben a II. r. felperes - hozzájárulása hiányában nem valósult meg, mert harmadik személy, a jogosult hozzájárulása a szerződés létrejöttéhez akkor szükséges, ha a szerződő fél (tulajdonos) e rendelkezési jogát jogszabály, bírósági határozat vagy szerződés korlátozza vagy kizárja (Ptk. 114. §). Szerződés esetén - a diszpozitivitás elvéből következően - nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződés létrejöttét egy olyan harmadik személy jóváhagyásához kössék, akinek a hozzájárulása egyébként ahhoz, a szerződés tartalma alapján nem szükséges. A megbízási szerződés megkötése - amennyiben az a felperesek közötti szerződés rendelkezéseibe ütközik - az I. r. felperes részéről a II. r. felperessel szembeni kölcsön, illetve zálogszerződés megszegésének minősülhet, azonban a megbízási szerződés létrejöttét nem gátolja.

A tartozásátvállalás megnevezésű szerződés tekintetében kifejtette, hogy az - tartalma alapján - tartozáselvállalásnak minősül. Ezen megállapodás megkötése során azonban a szerződő felek az I. r. felperes és az I. r. alperes a szerződés létrejöttét a II. r. felperes jóváhagyásához nem kötötték, ezért ilyen szerződéses kikötés hiányában a II. r. felperes jóváhagyására a szerződés létrejöttéhez szintén nem volt szükség. A peradatokból megállapíthatóan a II. r. alperes nem bírt tudomással az elidegenítési, terhelési tilalomról, erre vonatkozó adat az eljárásban nem merült fel, a vagyont terhelő zálogjog alapján a zálogtárgyak egyediesítése a megbízási szerződés megkötését követően történt, ezért harmadik személy, a II. r. felperes jóváhagyásának hiánya miatt a szerződés létre nem jött nem állapítható meg. A felperesek azon hivatkozása, mely szerint az I. r. alperesnek a megbízási szerződés megkötésekor - külön a megbízási szerződésben foglalt kikötés nélkül is - tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy annak létrejöttéhez harmadik személy jóváhagyása szükséges, semmisségi hivatkozás, melyet a Ptk. 114. §-ára alapítottak. A megbízási szerződés megkötésekor, ha az I. r. alperes az I. r. felperes vagyonát terhelő vagyont terhelő zálogjogról tudomással bírt is, az elidegenítési, terhelési tilalomról tudomással nem rendelkezhetett a közjegyzői nyilvántartásból, de a szerződés megkötésekor a megbízási szerződés előzményi rendelkezéseiből sem. Egyéb módon való tudomásszerzést a felperesek sem állítottak. A tartozásátvállalási szerződés megkötésekor pedig nem az I. r. felperes - és képviselőjeként az I. r. alperes - tudomását kell vizsgálni a harmadik személy jóváhagyásának szükségessége körében, hanem a II. r. alperesét. Így egyik I. r. felperessel kötött szerződésnél sem állapítható meg a felperesek közötti szerződésben szereplő elidegenítési és terhelési tilalom kikötése miatt a szerződések létre nem jötté vagy semmissége.

A látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett kereseti kérelmek miatt az ítéltábla a további keresetek vizsgálatára az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság G.../2017/18. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az I. r. felperes és az I. r. alperes között 2014. február 2. napján keletkezett megbízási szerződés, valamint az I. r. felperes és a II. r. alperes között 2014. február 15. napján keletkezett tartozásátvállalási szerződésnek nevezett tartozáselvállalás érvénytelen. Kötelezte az I. r. alperest, hogy 75.442.771,- Ft-ot, a III. r. alperest, hogy 22.296.120,- Ft-ot, a IV. r. alperest, hogy 3.654.900,- Ft-ot és az V. r. alperest, hogy 3.458.400,- Ft-ot fizessen meg az I. r. felperesnek és ezen tőkeösszegek után 2014. július 10. napjától a kifizetésig járó időre annak késedelmi kamatát. Ítéletének indokolásában utalva a Kúria 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 6. pontjában írtakra, először a megbízási és a tartozásátvállalási szerződés létre nem jöttével kapcsolatos kereseti kérelmet vizsgálta. Ezen elsődleges kereseti kérelmet illetően - az ítéletábra Gf.../2017/5. sorszámú hatályon kívül helyező végzésében kifejtettekkel egyezően - arra az álláspontra jutott, hogy ezen szerződések létrejöttek.

Ezt követően a semmisségi okokra alapított kereseti kérelmet vizsgálta.

Az I. r. felperes a végelszámolói díj tekintetében a Ctv. 98. § (3) bekezdés b) és 111. § (1) bekezdés c) pontjára, a 111. § (3) és 108. § (3) bekezdésére, míg a II. r. felperes a Ctv. 107. § (2), 108. § (1) és 94. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott, állításuk szerint a végelszámolói díj megállapítása és kifizetése e jogszabályi rendelkezésekbe ütközött. A végelszámolás kezdő napjától, 2014. február 15-től a végelszámoló díját csak a felszámolási eljárásban hitelezői igényként lehetett volna érvényesíteni és azt nem lehetett volna kifizetni, mert a végelszámolási eljárást a felek által is ismerhetően felszámolási eljárás követte. Ehhez képest a szerződés díjazásra vonatkozó rendelkezése - amely szerint a díjazás havi összegekben kerülhetett kifizetésre - a végelszámolás kezdő napjától az ismertetett jogszabályokba ütközött.

A végelszámolást elhatározó közgyűlés időpontjában, 2014. február 15. napján az I. r. felperes már fizetéseképtelen helyzetben volt, az ezt megalapozó gazdasági tényeket a kijelölt végelszámoló ismerte, így a megbízási szerződés alapján az ott meghatározott módon történő végelszámolói díj kifizetésére nem volt jogi lehetőség, a végelszámoló díja felszámolási költségként lett volna érvényesíthető. Miután a végelszámolói díj kifizetése körében nem ezt az eljárást követték, ezért a keresettel támadott szerződések jogszabályba ütköznek, Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmisek. A további semmisségi okként hivatkozott nyilvánvalóan jó erkölcsbe történő ütközés esetében azt állapította meg, önmagában a megbízási díj kikötésének módja és mértéke a megbízási tartalmára figyelemmel nem tekinthető eltúlzottnak, a megbízott olyan mélységű és szerkezetű szaktudását igényelte, amely specialitásánál fogva a megállapított díj mértékét indokolta tette. Sem a szerződés megkötésének körülményei, sem a díjazás mértéke nem veti fel, hogy a szerződés tartalma, a kifizetendő és kifizetett díjazás mértéke sértene a társadalom általános értékítéletét. Ezért a szerződéseket ezen okból nem találta semmisnek.

A megtámadási okok vonatkozásában rögzítette, a felperesek e körben a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b), továbbá az I. r. felperes a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára és 40. § (2) bekezdésére is hivatkozott. A peradatokból megállapította - figyelemmel a felperesek által előterjesztett kereseti kérelem és az I. r. felperes felszámolása közzétételének időpontjára, - hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti objektív határidő megtartott. A szubjektív határidőket illetően a II. r. felperes kereseti előadásából megállapította, a szerződésekről 2015. április 15. napján szerzett tudomást, az I. r. felperes felszámolójától azzal, hogy a szerződések teljes terjedelmükben csupán 2015. júliusában kerültek a birtokába, így a 2015. július 10. napján benyújtott kereset nem késett el. Az I. r. felperes 2015. április 14. napján került olyan mélységű és olyan részletességű információk birtokába, melynek alapján eldönthette, pert kíván-e indítani, melyhez képest a 2015. július 9. napján érkezett kereset sem késett el. Ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti megtámadási okokat érdemben vizsgálta.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatban az adós vagyonának csökkenése a végelszámolói díj kifizetésével mindenképp megvalósult azzal, hogy a kifizetés nem a Ctv.

rendelkezéseinek megtartásával a felszámolási eljárás keretei között felszámolási költségként történt, így az a Cstv. 57. § (1) és (2) bekezdése szerinti kielégítési sorrend sérelmét jelenti. Az I. r. alperes megbízási díjához a felszámolási eljárásban irányadó kifizetési sorrendtől eltérően jutott hozzá. A kifizetés olyan időpontban történt, amikor az I. r. felperes még nem állt felszámolás alatt, de fizetése képtelen helyzetben volt. Ezért a szerződések jogszabályba ütköznek és azok a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmisek.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontját illetően a törvényi tényállási elemek nem valósultak meg, mert nem állapítható meg, hogy a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj a gazdasági életben szokásos mértéktől nagymértékben eltérne. Ez a kifejtett munkával (szolgáltatással) aránynak állónak mondható, hosszabb időre szóló tevékenység ellenértéke, mely tevékenység speciális szakértelmet igényel, és e körülmény jelenik meg a díjazás meghatározásának módjában és mértékében.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megtámadási okot tekintve arra az álláspontra jutott, önmagában azzal, hogy a végelszámoló a díját nem a felszámolási eljárásba bejelentkezve hitelezőként érvényesítette, hanem ahhoz a fizetése képtelen állapotban lévő adós felszámolási eljárásának kezdete előtt, a Cstv. 57. §-a szerinti sorrend mellőzéseivel jutott hozzá, olyan helyzetbe került, mellyel a kötelező sorrendiség sérült. Ez önmagában azt eredményezte, hogy a Cstv. rendelkezéseinek sérelme odavezetett, hogy a végelszámoló díjak tekintetében a végelszámoló az egyéb hitelezőkhöz képest előnyben részesült, hamarabb jutott követeléséhez. Erre figyelemmel ez, illetőleg a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi ok is fennáll.

A II. r. felperes Ptk. 203. §-ára történő hivatkozását illetően arra utalt, a szerződések érvénytelensége megállapítható, ezen túl és emiatt nem kerülhetett sor a szerződéseknek a felperesekkel szembeni relatív hatálytalansága megállapítására. Rámutatott, a megbízási díj tekintetében a speciális tevékenységet végző végelszámoló olyan ismeretek birtokában vette fel díját, melyek alapján meg lehetett győződve arról, hogy az adós felszámolására kerül sor a végelszámolás eredménytelensége miatt. Erre figyelemmel a végelszámoló, mint harmadik személy (I. r. alperes) rosszhiszeműsége is megállapítható, ezért amennyiben bármely oknál fogva a szerződések nem minősülnek érvénytelennek, akkor a szerződések felperesekkel szembeni hatálytalanságának megállapítása helyt foghat.

Az elsőfokú bíróság 27. sorszámú kiegészítő ítéletében az I. r. felperes által a III. r. alperessel szembeni keresetet a 18. számú ítélet fellebbező része negyedik bekezdésében írt, a III. r. alperest marasztaló rendelkezéseit meghaladóan elutasította. Indokolása szerint a kifizetett őrzés-védelmi díj az I. r. felperes rendes gazdálkodás körébe tartozott, annak ellenértéke volt (Cstv. 40. § (2) bekezdés).

A fellebbezés folytán eljáró **(település 2 neve)-i** Ítéltábla **Gf.../2018/7.** sorszámú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét a kiegészítő ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, az ítélet a III. r., IV. r., V. r. alperesek marasztalására nézve a tényállást hiányosan rögzítette és indokolást sem tartalmaz. Az I. r. felperes elsődlegesen a megbízási és a tartozásátvállalási szerződések létre nem jöttének megállapítását kérte, továbbá, hogy a megbízási szerződés jogszabályba, a végelszámolótól illető díjazásra vonatkozó rendelkezése jóerkölcsebe ütközik (Ptk. 200. § (2) bekezdés, ezen túl érvénytelensége a Cstv. 41. § (1) bekezdés a), b), c) pontja és 40. § (2) bekezdése alapján állapítható meg. A II. r. felperes keresetében elsődlegesen a szerződések létre nem jöttének megállapítását kérte. A tartozáselvállalási szerződés és ahhoz kapcsolódóan az I. r. felperes, az I., III., IV., V. r. alperesek közötti kifizetésre irányuló megállapodások jogszabályba és jóerkölcsebe ütköznek (Ptk. 200. § (2) bekezdés, valamint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján is érvénytelenek, továbbá a Ptk. 203. § (1) bekezdés alapján vele szemben hatálytalanok.

Az elsőfokú bíróság - figyelemmel a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 6. pontjában írtakra - helyesen először a felperesek által is elsődlegesen megbízási és a tartozásátvállalási szerződés létre nem jöttére vonatkozó kereseti kérelmet vizsgálta. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság - a hatályon kívül helyező végzésben írtakkal egyezően - arra a következtetésre jutott, hogy a keresettel támadott szerződések az I. r. felperes és az I., illetve II. r. alperesek között létrejöttek. Ezen elsőfokú ítéleti rendelkezés ellen a peres felek fellebbezést nem terjesztettek elő, ezért azt a fellebbezés korlátaira tekintettel nem vizsgálta. Ezt követően az elsőfokú bíróság helyesen a keresetben hivatkozott semmisségi hivatkozásokat vizsgálta.

A 2014.02.15. napjára keltezett tartozásátvállalás megnevezésű szerződéssel kapcsolatban fenntartotta az első hatályon kívül helyező végzés szerinti, a szerződés minősítésére vonatkozó álláspontot, mert a megismételt eljárásban ennek megváltoztatására okot adó tény, adat nem merült fel.

A felperesek hivatkozása szerint ez a szerződés biztosítéki céllal jött létre és engedményezés történt. A szerződéseket nem megnevezésük, hanem tartalmuk szerint kell minősíteni. A szerződés az I. r. felperes (a megbízási szerződés alapján az I. r. alperessel szemben fizetésre kötelezett) és a II. r. alperes között jött létre, melyben rögzítették, a köztük korábban fennálló jogviszonyból a II. r. alperes az I. r. felperesnek I. r. alperes felé fennálló fizetési kötelezettségért helytáll. A II. r. alperes a tartozást átvállalta, és vállalta, hogy azt megfizeti, vagy az I. r. felperest olyan helyzetbe hozza, hogy az lejáratkor teljesíthessen. A II. r. alperes 100.406.244,- Ft összegű tartozása megszűnik, és helyébe a 7. pontban írt elszámolási kötelezettség szerinti kötelezettség lép. A II. r. alperes köteles az I. r. felperes részére megfizetni annak a különbözetnek az összegét, amely a tartozásátvállalás alapján az I. r. felperes helyett a jogosultak felé megfizetett összeget a tartozása meghaladja. Tartozásátvállalásnak az minősül, ha a kötelezettel (régóta kötelezett) valaki (új kötelezett) megállapodik abban, hogy a régi kötelezettnek a jogosult felé fennálló tartozását átvállalja, ehhez azonban köteles a jogosult hozzájárulását kérni (Ptk. 332. § (1) bekezdés). A perbeli szerződés I. r. felperes, mint a megbízási díj megfizetésére köteles fél, és a II. r. alperes, mint a 3. személy között jött létre, de az I. r. alperes kifejezett hozzájárulását, továbbá a megbízási szerződés tekintetében kötelezett személyben bekövetkezett alanyváltozást sem tartalmazza és a szerződés 7.) pontja - a jogosult felé történő fizetés utáni elszámolással - annak biztosítéki jellegére utal. Jelen esetben az írásba foglalt megállapodás nem az I. r. felperes és az I. r. alperes között jött létre, ezért a felek személye miatt engedményezésnek nem minősül. A Ptk. szerinti szerződési szabadság elve alapján [Ptk. 200. § (1), 205. § (2) bekezdés] felek szabadon létrehozhatták a szerződést, meghatározhatták annak tartalmát. A tartozás elvállalásával a régi kötelezett nem szabadul a kötelemből, nem következik be alanycsere, hanem az új kötelezett a régi kötelezett mellé - és nem helyébe - lép (EBH2001.412., BDT2347.). A tartozás elvállalásával a jogosult jogviszonyba kerül az új kötelezettel, azaz a teljesítést a jogosult tőle is követelheti, a kötelezettek felelőssége egyetemleges. A Ptk. a tartozáselvállalás jogintézményét nem ismerte, ez olyan atipikus megállapodás, amelynek lényeges a szerződés elemeit a felek megállapodásában kell tükröznie. A megállapodást a régi és új kötelezettek is megkötötték, figyelemmel arra, hogy a Ptk. a tartozáselvállalást nem szabályozta. A megállapodás a rendelkezésre álló adatok szerint tartozáselvállalás, alanycsere nem következett be a kötelezetti oldalon, a kötelemben kötelezetti oldalon II. r. alperes belépett és az általa ezen kötelemből alapján történt teljesítések az I. r. felperessel szembeni tartozását csökkentették.

A megbízási szerződés és a tartozáselvállalási szerződés összefügg, utóbbi a megbízási szerződés teljesítésére is vonatkozik, ezért elsőként a megbízási szerződés érvénytelenségi hivatkozásai voltak vizsgálandók.

A felperesek a megbízási szerződést illetően arra hivatkoztak, hogy az a Ctv. 98. § (3) bekezdés b) pontjában, 94. § (1), 107. § (2), 108. § (1) és (3), 111. § (3) bekezdésébe és 111. § (1) bekezdés c) pontjában ütköznek, miután a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata szerint a jogszabályba ütköző szerződések semmissé, ezért az érvénytelenség megállapítható.

Az elsőfokú bíróság ezen semmisségi hivatkozást alaposnak találta, mellyel nem értett egyet a következők miatt. Az I. r. felperes és az I. r. alperes között 2014. február 2. napján jött létre a megbízási szerződés, amely célként az I. r. felperes válságmenedzselését határozta meg. Ténykérdés, hogy ebben az időpontban az I. r. felperes még nem állt végelszámolás alatt, a 2014. február 15-i taggyűlés döntött arról és választotta meg az I. r. alperesi végelszámolót és a megbízási szerződéssel azonos tartalommal díjazásáról is. A Ctv. 98. § (1), 99. § (1) és (2), 118. § (1), 107. § (2) bekezdései rendelkeznek a végelszámoló megválasztásáról, díjazásának megállapításáról és arról, hogy mikor tilalmazott annak kifizetése. Azonban a Ctv. e cégjogi szabályok megsértése esetén nem írja elő azt a jogkövetkezményt, hogy ezen jogszabályok megsértése - amennyiben az megvalósul - egyúttal a szerződés polgárjogi értelemben vett semmisségét is jelenti. Ez perbeli esetben azt jelenti, ha a Ctv. felperesek által - a végelszámolói díjkifizetést illetően - hivatkozott rendelkezéseinek megsértése a végelszámolási nyitómérleg elkészítéséig meg is valósult, arra külön jogszabály, a Ctv. kifejezett rendelkezései hiányában nem eredményezi a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti semmisséget vagy részleges semmisséget. Tény, a felek a végelszámolás esetére kikötött díj teljes összegét a végelszámolás végén, míg annak 80 %-át a végelszámolás alatt részletekben esedékessé tették, azonban ez nem ellentmondó, érthetetlen kikötés, ezért az a Ptk. 228. § (3) bekezdés alapján sem eredményez érvénytelenséget. Mindezek miatt a megbízási szerződés végelszámolói díjazásra vonatkozó rendelkezése nem semmis. A felperesek semmisségi okként hivatkoztak arra is, hogy a szerződések a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint nyilvánvalóan a jóerkölcsbe is ütköznek. A kialakult bírói gyakorlat szerint, ha a felperes a szerződés semmisségének megállapítása iránti keresetében a jóerkölcsbe ütközés ténybeli alapjaként olyan körülményre hivatkozik, ami törvényben nevesített érvénytelenségi ok alapjául szolgál, a szerződés érvénytelensége ezen a jogcímen nem állapítható meg (BH2011.44., ÍH2013.141., EBH2012P.17.). Jelen esetben ez fennáll, mert a felperesek a nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközés és a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megtámadási ok tényállásának alapjául ugyanazon tényekre hivatkoztak, ezért ez a semmisségi ok külön nem volt vizsgálható. A felperesek ezt követő kereseti kérelmei tárgyában hozott elsőfokú döntés érdemi felülvizsgálatára nem látott lehetőséget, mert az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályait sértette meg, melyek a másodfokú eljárásban nem voltak orvosolhatók.

Az elsőfokú bíróság az egyes további érvénytelenségi okokat, visszafizetésre irányuló kérelmeket illetően az érdemi döntéshez szükséges mértékben a tényállást nem derítette fel a jogszabályok által meghatározott elemeket illetően, továbbá jogi indokolása hiányos és ellentmondásos. Az indokolási kötelezettség megsértése (elmulasztása, illetve hiányosságai) lényeges eljárási szabálysértés, és az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethet különösen akkor, ha az elsőfokú határozatból nem állapítható meg, hogy a bíróság döntését mire alapította és ezért az érdemben nem bírálható felül.

Az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdésében rögzített eljárásjogi feltételek fennálltát megállapíthatónak találta, és érdemben vizsgálta a felperesek Cstv. 40. § (1) bekezdésére alapított megtámadási hivatkozásait. Az ítélet tábla is megállapította, hogy a felperesek a kereset előterjesztésére jogosultak voltak, és az ún. objektív egy éves jogvesztő határidő megtartottsága kétséget kizáróan megállapítható. Az elsőfokú bíróság a szubjektív perindítási határidő megtartottságát is fennállónak tekintette, azonban e vonatkozásban tényállást nem állapított meg, döntéséből nem állapítható meg, mely tényekből, adatokból jutott arra a következtetésre, hogy mindkét felperes vonatkozásában a szubjektív perindítási határidő megtartásra került különös figyelemmel arra, hogy az I. és III. r. alperesek hivatkoztak a keresetek elkészítésére, és e körben álláspontjukat részletesen kifejtették. Mindennek azért van jelentősége, mert ha a szubjektív perindítási határidő nem megtartott, akkor a Cstv. 40. §-ára alapított kereseti kérelmek érdemben nem vizsgálhatók.

Az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megtámadási ok alapján is megállapította a szerződések érvénytelenségét. Itt is elsőként a megbízási szerződéssel kapcsolatban

előadott megtámadási okok vizsgálandók. Az elsőfokú ítélet indokolásából megállapíthatóan az érvénytelenség alapjául szolgáló törvényi tényállási elemeket teljes körűen nem vizsgálta, csak azt, hogy az adós vagyonsökkenése a végelszámolói díj kifizetésével megvalósult. Nem vizsgálta azt, hogy ezen adósi - aktív - vagyonsökkenés csak akkor eredményez érvénytelenséget, ha a szerződéskötéskor az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányult és erről a másik fél tudott vagy tudnia kellett. Megjegyezte, az elsőfokú bíróság vagyonsökkenésre vonatkozó megállapítása sem megalapozott, mert a Cstv. a végelszámolói díj kifizetését a végelszámolási eljárásban nem tiltja - csak a nyitómérleg összeállításáig - így a vagyonsökkenés, mint tényállási elem sem került feltárássra, tényállása és indokolása hiányos.

Az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontját illetően azzal az indokkal utasította el a megbízási szerződés érvénytelenségének megállapítását, hogy a szerződésben kikötött megbízási díj és a gazdasági életben szokásos mértékű megbízási díj nagymértékű eltérése nem állapítható meg. E döntésből az állapítható meg, hogy a kikötött megbízási díjat nem találta feltűnően aránytalan értékkel különbözettel megkötött visszterhes jogügyletnek. Ez a Cstv.-beli megtámadási jog a Ptk. 201. § (2) bekezdésének megfelelő ok azzal a különbséggel, hogy a Cstv. 40. §-a alapján akkor is megtámadható a szerződés, ha az egyik felet ajándékozási szándék vezette. Jelen esetben a megbízási szerződés csak a díj számításának módját határozta meg - többek között végelszámolás esetére - azonban az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a szerződés alapján mekkora összegű megbízási díj kikötésére került sor a mérlegadatok figyelembe vételével. Ez azért fontos, mert ennek összegét kell viszonyítani a gazdasági életben szokásos mértékű megbízási díjhoz. Ezért az sem állapítható meg, hogy arányban állnak egymással, melynek tisztázása nélkül érdemben nem lehet állást foglalni a feltűnő értékaránytalanság kérdésében sem.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerinti hitelező előnyben részesítésével kapcsolatos megtámadási ok megállapítására csak akkor van lehetőség, ha az adós és egy már fennálló kötelelem jogosultja, tehát az egyik hitelező egy jogügylet következtében többhöz, követelésének nagyobb hányadához jut hozzá, mint amennyihez a vele egy rangsorban lévő hitelező. Az I. r. felperes és I. r. alperes között a kötelmet a megbízási szerződés hozta létre, melyben meghatározták az I. r. alperes díjának esedékességét, ezzel azonban előnyhöz az I. r. alperes nem jutott, kedvező kielégítésről ez a megállapodás rendelkezést nem tartalmazott, ezért az érvénytelenség ez okból az eddigi adatok alapján nem állapítható meg.

Ezt követően kerülhetett volna sor a tartozáselvállalási szerződés Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti érvénytelenségi okok vizsgálatára. E körben elsődlegesen tényállást kell megállapítani, azt, hogy a tartozáselvállalás, amely az I. r. felperesi tartozásokra vonatkozott, kiterjedt-e I. r. alperes, III. r. alperes, valamint IV. és V. r. alperesek felé fennálló tartozásra, ha igen, a tartozások milyen jogcímen és összegben álltak fenn, és vizsgálni azt is, hogy ez alapján történt-e teljesítés az I., III., IV. és V. r. alperesek részére. Ezt követően kellett volna a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b), c) pontja szerint a tartozáselvállalás tekintetében az egyes érvénytelenségi okok tényállási elemeit vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti tényállást érvénytelenségi oknak, ugyanis az a hitelező előnyben részesítésének másik formája, az az eset, amikor az adós egy fennálló szerződés alapján teljesít.

A Ptk. 203. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem elbírálása a Cstv. 40. § alapján történő igényérvényesítéstől függ. Rámutatott, a kötelezett (adós) elleni felszámolási eljárás megindulása esetére a jogalkotó a fedezetelvonó jogügylet megtámadására a Cstv. 40. § (1) bekezdés a-c) pontjaiban szabályozott speciális lehetőséget biztosította és az eredményes megtámadáshoz a jogügylet érvénytelenségének jogkövetkezményét fűzte. Tekintettel arra, hogy jelen perben a kereseti kérelem előterjesztésére az adós elleni felszámolási eljárás megindulását követő egy éves

jogvesztő határidőn belül került sor, és ezért elsőként a Cstv. 40. §-a szerinti kereset vizsgálendő és annak eredménytelenségét követően vizsgálható a kereset a Ptk. 203. §-a szerint [1/2011. (VI.15.) PK vélemény].

Az elsőfokú bíróság egyáltalán nem állapított meg releváns tényállást a IV. és V. r. alperesek vonatkozásában, nem adta indokát, hogy mely jogszabály alapján, milyen okból kötelezte őket a részükre kifizetett összegek I. r. felperes vagyonába történő visszafizetésére. Nem tartalmazza azt, hogy mekkora összeg, mikor, milyen jogcímen és milyen összegből jutott ezen alperesek részére kifizetésre. A IV. és V. r. alperesek fellebbezésükben is állították, hogy részükre a kifizetés a felmondást követő munkabér, végkielégítés és szabadság megváltás címén történt. Jelentősége van annak is, hogy milyen jogcímen és mikor történt a kifizetés.

A III. r. alperes vonatkozásában sem állapította meg, hogy az őrzés-védelemmel kapcsolatos szerződés alapján milyen számlák alapján, milyen esedékességgel, milyen forrásban és kitől - esetlegesen II. r. alperestől - került sor kifizetésre. Erre vonatkozóan is az ítélet, és a kiegészítő ítélet tényállása is hiányos, indokolása ellentmondásos.

A megismételt új elsőfokú eljárásban a felperesek keresetüket változatlanul fenntartották, a megtámadásra nyitva álló szubjektív határidő megtartottsága mellett érveltek. Az I. r. felperes különösen arra utalt, hogy csak 2015. április hónapban vált számára egyértelművé, a támadott szerződések milyen mértékű vagyonsökkenést okoztak az adós vagyonában. Mindkét felperes jogcímként arra is hivatkozott, a megbízás és a tartozáselvállalás a zálogjogi szabályok megkerülését eredményezi, így azok jogszabályba ütköznek, és fenntartották kereseti kérelmeiket.

Az I. és III. r. alperesek továbbra is hivatkoztak arra, hogy a per megszüntetésének van helye, mert a Pp. 121/A. §-a szerinti előzetes eljárást a felperesek nem bonyolították le. Egyebekben a már kifejtett érdemi ellenkérelmüket tartották fenn. A IV. és V. r. alperesek az alapeljárásokban kifejtettek alapján kérték a keresetek elutasítását.

Az elsőfokú bíróság részítéletében az I. r. felperes I.-III. r. alperesek ellen előterjesztett, a Cstv. 40. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, valamint a II. r. felperes I.-V. r. alperesek ellen előterjesztett, a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapított kereseteit elutasította.

Elsőként azt állapította meg, hogy az alperesek pergátló kifogása alaptalan, mert mindkét felperes felhívta az I. és II. r. alperest, a II. r. felperes az I. r. felperest is a jogvita peren kívüli elintézésére. A III. r. alperest kétség kívül erre nem hívták fel. Mindennek azonban nincs jelentősége, mert a Pp. 157. § a) pontja alapján csak a Pp. 130. § (1) bekezdés a)-h) pontjaiban írt okokból van helye a per megszüntetésének, a Pp. 121/A. § (2) bekezdésében írtak elmulasztása miatti keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasítás a Pp. 130. § i) pontjában került szabályozásra. Ezért a per megszüntetésének helye nincs.

Az első hatályon kívül helyező végzésben foglalt másodfokú bírósági állásponttal a szerződések létrejötte tekintetében egyetértett és osztotta a 2014. február 15. napján kelt szerződés minősítésére vonatkozó álláspontot, a Ctv.-ben, valamint a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata szerinti jóerkölcsebe ütközéssel összefüggésben kifejtett állásponttal is egyetértett.

Elsőként azt vizsgálta, hogy a felperesek relációjában a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti szubjektív perindítási határidő megtartott-e.

Az I. r. felperesi felszámoló nyilatkozatok szerint a felszámoló már 2014. októberében, de legkésőbb 2015. februárjában a teljes mértékben tudomással bírt a megbízási, és a tartozáselvállalási szerződésről, az annak alapján kifizetett megbízási díjakról, egyéb összegekről és arról, hogy a II. r. alperesi teljesítés következtében az I. r. felperes követelésállománya a teljesített összegek erejéig csökkent. A megtámadásra nyitva álló határidő megnyíltánál annak van jelentősége, hogy a felszámoló, illetve a hitelező mikor került abba a helyzetbe, hogy felismerhesse a megtámadás

alapjául szolgáló tényeket. Az elévülési határidő kezdő időpontja ugyanis az az időpont, amikor a keresettel támadott szerződés tartalmát és az egyéb releváns körülményeket megismerve a szerződés megtámadhatóságát a felszámoló felismerte, a megtámadás okáról ténylegesen tudomást szerzett. Ehhez képest az I. r. felperes a szubjektív határidőt elmulasztotta, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b), c) pontjára alapított I. r. felperesi keresetet érdemi vizsgálat nélkül utasította el. Mindebből következően a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti keresetrészt a hatályon kívül helyező végzésben írt szempontok alapján érdemben nem vizsgálta.

II. r. felperes vonatkozásában a szubjektív határidőt megtartottnak találta, miután az alperesek a II. r. felperes kereseti előadását a tudomásszerzés időpontja tekintetében megcáfolni nem tudták. Az új eljárásban csatolt levelezésből az a következtetés nem vonható le, hogy a II. r. felperes már 2014. januárban tudott a megbízási és tartozáselvállalási szerződésről, mert a levélben kizárólag arról tett említést a II. r. felperes, hogy az alárendelt tagi kölcsönszerződés felmondását jogellenesnek tartja az I. r. felperesi társaság kisebbségi tulajdonosai részéről és felhívta I. r. felperest, hogy a törzstőkét, a biztosítékot pótolja.

Ezért a továbbiakban a II. r. felperes Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapított kereseti kérelmét vizsgálta elsődlegesen a megbízási szerződés, majd a tartozáselvállalás tekintetében. A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megbízási szerződést vizsgálva azt állapította meg, önmagában ez a szerződés, az ebből eredő I. r. felperesi díjfizetési kötelezettség, annak teljesítése nem eredményezett aktív vagyonsökkenést. Mindemellett az az I. r. felperesi célzat, hogy a megbízási szerződés megkötése a hitelezők kijátszására irányult, nem bizonyított, és az sem, ha egyáltalán fennállt ilyen szándéka, arról az I. r. alperes tudott, vagy tudnia kellett volna. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megtámadási okkal összefüggésben hangsúlyozta, az I. r. felperes és I. r. alperes között a kötelmet a megbízási szerződés hozta létre, amelyben meghatározták az I. r. alperes díjának esedékességét, ezzel azonban előnyhöz az I. r. alperes nem jutott, kedvező kielégítésről ez rendelkezést nem tartalmaz, ezért az érvénytelenség nem állapítható meg. A megismételt eljárásban sem került feltárássra olyan ok, amelyre tekintettel megbízási szerződést, ún. előnyben részesítő szerződésnek lehetne minősíteni.

A tartozáselvállalási szerződéssel kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül, hogy azt az I. r. felperes eredeti menedzsmentje és nem az I. r. felperes nevében eljáró I. r. alperesi végelszámoló kötötte a II. r. alperessel. A vagyonsökkenést, melyet a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja tilt megvalósult, mert az I. r. felperes II. r. alperessel szembeni követelése akként szűnt meg, hogy az I. r. alperesnek járó megbízási díj, valamint a III. r. alperesnek járó díj került részben kifizetésre a II. r. alperes által. Ugyanakkor a szerződés alanyai esetében sem a hitelezői kijátszási szándék, sem a II. r. alperesi tudomás ténye, annak megléte sem bizonyított. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjában írt előnyben részesítés a tartozáselvállalásnál szóba sem jöhet, mert a II. r. alperes a szerződéskötés időpontjában az I. r. felperes adósa volt, nem minősült hitelezőnek, ezért ez a megtagadási ok az ő vonatkozásában értelmezhetetlen.

A III.-V. r. alperesek egyik támadott szerződésnek sem voltak alanyai, ezért a II. r. felperes velük szemben a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapított keresete alaptalan. Megjegyezte, a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján hozott részítéletet, miután a felperesek keresetükben látszólagos és valódi tárgyi keresethalmazatot terjesztettek elő, és mindaddig, amíg a speciális megtámadási okok jogerősen nem kerülnek elbírálásra, addig a további érvénytelenségi okok érdemben nem vizsgálhatók.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. r. felperes, valamint az I. és III. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

A II. r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával keresetének történő helyt adást, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Hangsúlyozta, eredeti kereseti kérelme nem kizárólag a

megbízási szerződés vagy a tartozáselvállalási szerződés megtámadására terjedt ki, hanem a „megtámadott jogügyletként” definiált jogügyletre. Ez a tartozáselvállalási szerződés mellett magába foglalta az I. r. felperes, másrésztől külön-külön az I., III., IV., V. r. alperesek között létrejött engedményezési megállapodásokat is, amelyek lehetővé tették, hogy az I. r. felperesnek a II. r. alperessel szembeni követelésének teljesítését az I. r. felperes helyett az I., illetve III.-V. r. alperesek követeljék. A tartozáselvállalási szerződés nem vonja ki a vizsgálat alól az annak teljesítéséhez kapcsolódó egyéb megállapodásokat, nevezetesen a tartozáselvállalási szerződés alapján történő teljesítések harmadik felek (I., valamint III., IV., V. r. alperesek) általi elfogadását. A kifogásolt megtámadott jogügylet olyan komplex jogügylet, amelynek célja az volt, hogy az I. r. felperes egyes hitelezői (azon cégek, illetve személyek, akiknek az I. r. alperessel szemben követelésük állt fenn, és amelyet az I. r. felperes felszámolásában csak hitelezőként érvényesíthettek volna) biztosítsák, hogy részükre az I. r. felperes fizetéseképtelenségétől függetlenül más hitelezőket megelőzve kerüljön sor kifizetések teljesítésére. Ahelyett, hogy az I. r. felperes behajtotta volna a II. r. alperessel szembeni lejárt, nem vitatott követelését, tartozáselvállalási szerződést kötött vele, melyben előre meg nem nevezett harmadik felek részére történő jövőbeni teljesítést írt elő. Emiatt kerülhetett sor arra is, hogy e harmadik személyek (I., valamint III.-V. r. alperesek) az I. r. felperessel szembeni követelésük kielégítését a II. r. alperestől várták. Bár az I., III.-V. r. alperesek a tartozáselvállalási szerződést nem írták alá, azonban annak alapján, arra alapítva fogadtak el kifizetéseket a II. r. alperestől, így minden egyes kifizetést eredményező tartozáselvállalás háromalanyú kötelmet hozott létre. Ezért a tartozáselvállalási szerződést, a megbízási szerződést, az ezekhez kapcsolódó alperesi jognyilatkozatok által létrejött szerződéses rendszert, a teljes megtámadott jogügyletet kell vizsgálni. Önmagában a megbízási szerződést a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), c) pontja alapján nem támadta, de a megtámadott jogügylet a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjába ütközik.

A megtámadott jogügylet részét képező tartozáselvállalási szerződés eredményeként a vagyonsökkenés megvalósult, mert az összegek az I. r. felperes II. r. alperessel szembeni követelését csökkentették. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy sem a hitelezői kijátszási szándék, sem a II. r. alperesi tudomás ténye, annak megléte nem bizonyított, és indokát sem adta annak, hogy mi alapján jutott e következtetésre. A megtámadott jogügylet körülményeinek vizsgálata alapján megállapítható a kijátszási szándék fennállta. A tartozáselvállalási szerződés megkötésére 2014. február 15. napján került sor, röviddel az I. r. felperes ugyanezen a napon tartott közgyűlését megelőzően, amelyen az I. r. felperes alapvetően megrendült anyagi helyzetére tekintettel a tulajdonosok - köztük a tartozáselvállalási szerződést is aláíró IV. és V. r. alperesek - elhatározták az I. r. felperes végelszámolását. E szerződés 2) pontja kifejezetten rögzítette, megkötésére azért került sor, mert a társaság várhatóan dönteni fog jogutód nélküli megszűnéséről és végelszámolásáról, valamint, hogy az I. r. felperes likviditási nehézsége esetén a végelszámoló törvényes kötelezettségének eleget tudjon tenni, a végelszámoláshoz kapcsolódó költségek és ráfordítások vonatkozásában.

A végelszámoláshoz kapcsolódó költségek fedezete elkülönítésének nem szokványos és nem jogszerű módja, hogy ahelyett, hogy egy fizetőképes féllel szemben nem vitatott esedékes követelés megfizetését kérte volna az I. r. felperes, majd a megfizetett összeget különítette volna el, lényegében határozatlan idejű fizetési haladékot engedett a II. r. alperes részére addig, amíg a később megjelenő harmadik felek I. r. felperessel szembeni igényei fel nem merülnek. Egyértelmű, hogy az egyes kiválasztott hitelezők (I., III.-V. r. alperesek) a tartozáselvállalási szerződés közbeiktatásával történő kifizetése azt célozta, hogy ez akkor is megtörténhessen, ha egyébként fizetési nehézségekkel küzdő, valójában már fizetéseképtelen I. r. felperes közvetlenül nem tudna eleget tenni fizetési kötelezettségének. A kiválasztott hitelezők a hitelezői rangsoron kívül is megkapták követelésük ellenértékét, ezzel kijátszva a többi hitelezőt, köztük a II. r. felperest, aki az I. r. felperes, az I., IV., V. r. alperesek által ismerten biztosított hitelezői pozíciók várományosa volt. A hitelezők kijátszására irányuló célt támasztja alá a kifizetésben részesülők köre is. Az I. r. felperes

a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt a tartozáselvállalási szerződés megkötésekor és akkor is, amikor annak alapján a II. r. alperes az I. r. alperes egyes tartozásait a kivételezett hitelezőknek megfizette. Ezt alátámasztja **(tanú 1 neve)** tanúvallomása is. Az I. r. felperes valójában már (legalább) fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt ekkor, amelyet az I. r. felperes 2018. szeptember 6-i iratában részletezett körülmények is igazolnak. Az I. r. felperes tisztában volt a II. r. felperessel kötött finanszírozási jogviszonyból eredő kötelezettségeivel és azzal is, hogy a biztosítékkal rendelkező II. r. felperes egy esetleges felszámolásban prioritást élvez a hitelezői igények kielégítésének rangsorában. Ezt szintén igazolja **(tanú 1 neve)** tanúvallomása. Az I. r. felperes és az I. r. alperes számára ismert volt zálogjogának fennállta és kifejezetten annak (illetve a zálogjoggal biztosított követelések prioritált kielégítési sorrendjének) kijátszása miatt lett a tartozáselvállalási szerződés tárgyaként meghatározva az I. r. felperes II. r. alperessel szembeni követelése. Az is nyilvánvaló a peradatokból, hogy a II. r. alperes általi kifizetésekkor végelszámolóként az I. r. felperes képviselőjeként eljárva I. r. alperes azzal is tisztában volt, ha zálogjoggal terhelt követelés behajtódik, annak lekötöttsége nem változik, ha I. r. felperes a követelés behajtása helyett e jogáról lemond, azt átengedi másnak (jelen esetben az I., III.-V. r. alpereseknek) akkor a zálogjogosult igényérvényesítési jogát elvonja, így megkerülhetők a biztosított hitelezők kielégítésének elsőbbségét biztosító Cstv. rendelkezések, vagyis más hitelezők kijátszását célozta a megtámadott jogügylet. A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt megtámadási okok objektív, megdönthetetlen törvényi vélelmet állítanak fel (Szegedi Ítélőtábla Gf.I.30.674/2003/4.), ezért az alperesek szubjektív védekezése a jó- vagy rosszhiszeműsége irreleváns. Az alperesek szükségszerűen tudtak a hitelezők kijátszására irányuló szándékról is. Az I. r. alperes az I. r. felperes végelszámolója volt, ezért tudnia kellett arról, hogy az I. r. alperes vagyona nem nyújt fedezetet valamennyi tartozás megfizetésére, ahogyan arról is, hogy az I. r. felperes mely vagyontárgyaira alapított zálogjogot, és e vonatkozásban milyen kötelezettségeket vállalt a II. r. felperes irányába. Az I. r. alperes ezen ügyletek révén az általa ismert fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő I. r. felperes vagyonából egymaga 65.811.613,- Ft összegű részt kapott. A II. r. alperes, az I. és II. alperes között létrejött szerződés önmagában utalt egyes költségek és ráfordítások elkülönült kezelésére annak érdekében, hogy az I. r. alperes likviditását biztosítani lehessen. Ez mutatja, hogy a tartozáselvállalási szerződés az I. r. felperes vagyonának jogtalan csökkentésére (vagyis egyes tartozásoknak a vagyon egy elkülönített részéből történő soron kívüli kiegyenlítésére) és ezzel hitelezőinek kijátszására készült, melyet II. r. alperesnek szerződő félként fel kellett ismernie. Az pedig, hogy a kifizetésekre az arra utasítást adó I. r. alperes, illetve tulajdonosai (IV.-V. r. alperesek), valamint egy őrző-védő cég (III. r. alperes) részére került sor olyan körülmények, amely alapján egy olyan gazdasági szereplőnek, aki tudomással bír tartozása eredeti jogosultjának likviditási problémáiról, fel kell ismernie, hogy itt az I. r. felperes hitelezőinek kijátszása történik. A III. r. alperes vonatkozásában rámutatott, számára már annak gyanúsnak kellett volna lennie, hogy az I. r. felperes helyett más fizette ki, ráadásul heti rendszerességgel, mely nyilvánvalóan nem tekinthető a rendes ügymenet részének. Az I. r. felperessel a III. r. alperes csak röviddel a tartozáselvállalási szerződés megkötését követően szerződött, és egyetlen alkalommal sem fizetett számára az I. r. felperes. Mindez azt bizonyítja, hogy a III. r. alperes a likviditási problémákról tudva a többi hitelezőt megelőző kifizetés reményében vállalta el az őrzési feladatokat. A IV.-V. r. alperesek a végelszámolási eljárásig az I. r. felperes vezető tisztségviselői, korábban az I. r. felperes tulajdonosai is voltak, ezért ugyancsak tudniuk kellett mind az I. r. felperes vagyoni helyzetéről, mind a II. r. felperes zálogjogának fennálltáról. Ennek ellenére ők is részesültek jogtalanul, a többi hitelezővel szemben előnyben részesülve a II. r. alperes I. r. felperes felé fennálló tartozásából, vagyis a felszámolási vagyonból. E körben utalt a Cstv. 40. § (3) bekezdésére.

A megtámadott jogügylet a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjába is ütközik, mely kapcsán a II. r. alperes nem minősül hitelezőnek, hanem olyan félnek, aki más hitelezőt előnyben részesítő szerződést kötött. A 2007. május 18. napján kelt zálogszerződés alapján az adósi vagyon egészére

kiterjedő, legalább vagyont terhelő zálogjoga állt fenn az I. r. felperesnek a II. r. alperessel szembeni követelésén, amely egyediesítésre került. Ennek alapján a Cstv. 49/D. § (2), és 57. § (1) bekezdése szerint legalább a követelések 50 %-ának - de az egyediesítésre tekintettel valójában 100 %-ának - megfelelő összeg tekintetében minden más hitelezőt - ide értve az I. r. alperest is - megelőzve volt jogosult hitelezői igénye kielégítésére. Erre nem kerülhetett sor, mert a tartozáselvállalási szerződés kapcsán az I. r. felperesnek járó és a felszámolási vagyonba tartozó összeg közvetlenül az I., III., IV. és V. r. alperesek, továbbá más személyek részére került jogellenesen kifizetésre. A kifizetések során az I. r. felperes rosszhiszeműen járt el, mert a zálogszerződés egyes rendelkezései alapján ez a II. r. felperes értesítése és hozzájárulása nélkül nem történhetett volna meg. Az eredeti állapotot oly módon kell helyreállítani, hogy az alperesek - kamatokkal növelve - visszafizetik a felszámolási vagyonba a részükre az érvénytelen szerződés és azon keresztül a megtámadott jogügylet alapján teljesített kifizetéseket [Cstv. 40. § (1a) bekezdés, Ptk. 237. § (1) bekezdés]. Ha a szolgáltatás visszaadása nem lehetséges, akkor a Ptk. 237. § (2) bekezdésével összhangban a kifizetett ellenérték visszaszolgáltatása mellett a szolgáltatást nyújtó hitelezőnek hitelezői igénye keletkezik az adóssal szemben a vita felszámolási eljárásban a Cstv. szabályainak megfelelően jelenthet be és érvényesíthet. Ez azt jelenti, hogy ebben az esetben a III. r. alperesnek vissza kell fizetnie a kapott összeget az I. r. felperes vagyonába, majd az általa nyújtott szolgáltatások ellenértékének megfelelő követeléssel a Cstv. rendelkezései szerint léphet fel a felszámolási eljárásban.

Az I. és III. r. alperesek fellebbezésükben az elsőfokú részítélet indokolásának módosítását kérték. A 20. oldal utolsó és a 21. oldal első bekezdésének módosításával annak kimondását kérték, hogy az elutasító rendelkezés a Pp. 121/A. §-ának megsértésén a 22. oldal harmadik bekezdésének módosításával annak kérték megállapítását, hogy az elévülési jellegű (szubjektív) perindítási határidőt a II. r. felperes is elmulasztotta, így a részítélet elutasító rendelkezése az elévülésen is alapul. Továbbá 22. oldal utolsó és a 23. oldal első két nagy bekezdésének módosításával annak kimondását kérték, hogy a II. r. felperes a végelszámolói megbízási szerződéssel kapcsolatban nem terjesztett elő kereseti kérelmet, illetve ezen kereset hiánya miatt másodlagosan kérték - az egyébként tartalmilag helyes - bekezdések mellőzését. A zálogjog egyediesítése vagy annak hiánya nem képezi alapját a részítélet rendelkező részének, vagyis az erre vonatkozó - általuk vitatott - indokolásbeli ténymegállapítás a rendelkező részhez valójában nem szükséges, ezért kérték az indokolás kiegészítését az I. és III. r. alperesi álláspont ismertetésével, másodlagosan a 3. oldal második bekezdésének mellőzését kérték.

Az I. r. felperes fellebbezési ellenkérelmében a II. r. felperes fellebbezésének történő helyt adást az I. és III. r. alperesek fellebbezésével kapcsolatban annak elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a 2014. február 15. napján az 5/2014. KGY határozattal létrejött végelszámolói megbízási szerződés önálló szerződés, amely összefügg a 2014. február 2. napján létrejött megbízási szerződéssel, annak teljesítésére is vonatkozik. Mindebből következően a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti feltételek fennállását 2014. február 15. napjára kell vizsgálni. A szerződések összefüggésük miatt eredményüket tekintve csak együttesen értékelhetők.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szempontjából okirattal bizonyított tény, hogy a 2014. február 15-én tartott közgyűlésen az I. r. alperes képviselője meghívottként részt vett, továbbá az is bizonyított, hogy a tartozáselvállalási szerződés ugyanezen a napon azt megelőzően jött létre az I. r. felperes és a II. r. alperes között. Ebből az a következtetés vonható le, hogy az I. r. alperes csak úgy vállalta el a közgyűlésen a végelszámolói megbízást, hogy biztos volt abban, megválasztását megelőzően az I. r. felperes és II. r. alperes között a tartozáselvállalási szerződés létrejött, ezzel díjazása biztosított. Az I. r. alperesnek ezen a napon már részletes ismeretei voltak az I. r. felperes

vagyoni helyzetéről, valamint a II. r. felperes és az E Nyrt. hitelbiztosítéki rendszeréről. A II. r. alperes is tisztában volt ezzel, ezt igazolja **(végelszámoló neve)** vallomása. A rendelkezésre álló adatok alapján a hitelezők kijátszásának szándékáról a II. r. alperes is tudott, mert egyszerre egy időben és helyen valamennyi fél jelenlétében létrejött egymásra épülő szerződésekről volt szó, melyek célja az volt, hogy a tartozással az I. r. alperes díjazását biztosítsák. A 2014. február 2. napján a reorganizációra irányuló szerződés végelszámolói díjat megállapító része önmagában azért nem vagyonsökkentő, mert ekkor még nem volt az I. r. felperesnél végelszámolás. A díjazási rész 2014. 02.15-én vált vagyonsökkentővé, melyet **(végelszámoló neve)** vallomása alátámaszt (55. sorszám alatti jegyzőkönyv). A végelszámolói megbízási szerződés szempontjából az I. r. alperes 2014.02.15. napján fennálló tudomását kell vizsgálni, amely nem kétséges, mert **(végelszámoló neve)** elismerte, a szerződéses konstrukció kidolgozásában az I. r. felperes és az I. r. alperes menedzsmentje együttműködött (55. sorszám alatti jegyzőkönyv). Miután **(végelszámoló neve)** az I. r. alperes és az I. r. felperes képviselőjét is ellátta, nyilvánvaló, hogy a tudomásszerzés ezen okból is fennállt.

A tartozásátvállalási szerződés vonatkozásában a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti vagyonsökkenés megvalósult. E szerződés Előzmények fejezete 2. pont második bekezdése szerinti szövegezésből nem lehet más következtetést levonni, minthogy a közgyűlés napján a szerződéskötés helyes ideje szerint **(település 1 neve)-ben** tartózkodó II. r. alperes képviselőjének tudnia kellett, hogy az I. r. felperesnek likviditási nehézségei vannak, a fizetéseképtelenség helyzetében van, ebből következően jelentős összegű hitelezői igények vannak az I. r. felperessel szemben. Egyetlen hitelező, az I. r. alperes költségeinek és ráfordításainak fedezetét nyújtja a tartozásátvállalás, melyet a 3. pont kifejezetten tartalmaz, és a költségek elkülönítéséről való gondoskodással a szerződés célja nyilvánvalóan, hogy ezzel a többi hitelezőt megelőző megtérülést biztosítson mintegy 100.000.000,- Ft erejéig az I. r. alperes részére. A II. r. alperes tartozásának elkülönítése önmagában feltételezi a szándékegységet. A hitelezők kijátszása is megállapítható, mert a peradatok szerint a felek kétséget kizáróan tisztában voltak azzal, hogy a tartozásátvállalási szerződés tárgyává tett követelés zálogjoggal terhelt -ezért különítették el -, előbb vagyont terhelő zálogjoggal, mely utóbb egyediesítésre került, konkrétan nevesítve a II. r. alperessel szembeni követelést. A szerződés teljesítése következtében a követelés nem a zálogjogosulthoz került, hanem egy, a saját követelése tekintetében biztosítékkal nem rendelkező, és a kielégítési rangsorban II. r. felperes mögött álló harmadik személyhez, az I. r. alpereshez.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a jogszabály a már fennálló kötelelem esetében azt a megkötést tartalmazza, vagy annak jogosultja - jelen esetben mind a megbízási, mind a tartozásátvállalás esetében az I. r. alperes tekinthető ezen szerződések jogosultjának -, hitelezői pozícióban kell álljon. A hitelező fogalma ebben a megközelítésben nem szűkíthető le a felszámolási eljárásban hitelezőként bejelentett személyekre és szervezetekre. A megtámadási jog akkor is gyakorolható, ha az a hitelező, akit az adós előnyben részesített, nem jelentkezik be hitelezőként az eljárásba (Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.248/2008/7.). Tény, hogy az I. r. alperes mint a felszámolási eljárásba bejelentkezett hitelező követelését a Cstv. 57. § (1) bekezdés „a” kategóriás hitelezői igényként jelölte meg ki nem egyenlített díja tekintetében, tehát a megbízási szerződés esetében e feltétel bizonyosan teljesült. A Cstv. olyan feltételt nem tartalmaz, hogy a támadott szerződés alanyának egyben hitelezőnek kell lennie, mert az adós azon szerződését, vagy más jognyilatkozatát lehet megtámadni, melynek tárgya hitelező előnyben részesítése. Más nyilatkozat lehet szerződés, olyan szerződés is, amelynek alanya nem minősül hitelezőnek - adott esetben az adós is lehet - de a vele kötött jogügylet tárgya, eredménye egy hitelező előnyben részesítése. Tipikusan ilyen jogügyletek az engedményezés - különösen, ha biztosítéki célú -, vagy a tartozás átvállalása, illetve elvállalása. Ezekben az esetekben az adós egy fennálló követelését egyszerűen átirányíthatja olyan hitelezőhöz, aki követelését ezzel közvetlenül és bizonyosan megkapja, egy már az adóssal fennálló kötelelem más vele egy rangsorban álló hitelezőt megelőzve

(BDT2010.122., BDT2013.2908.). A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek vizsgálatakor nem az adós szándékát, a szerződés célját, vagy annak eredményét kell vizsgálni, hanem, hogy annak tárgya a hitelező előnyben részesítése. Ezért a II. r. alperes tudomása e tényállást tekintve közömbös. A végelszámoló díja rangsorát tekintve a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) pontjába sorolandó hitelezői igény. A tartozáselvállaló szerződéssel végeredményben I. r. felperes átruházta követelését az I. r. alperesre, ami e szempontból azonos joghatással járt, még ha azt engedményezte volna, ennek következtében olyan hitelezői igény nyert kielégítést rövid idővel a felszámolás kezdete előtt, amely mint „a” kategóriás igény jogellenesen előzte meg a II. r. felperest, mint privilegizált követeléssel rendelkező hitelezőt. Az is tény, hogy I. r. alperes nem csupán a Cstv. 49/D. § (1) bekezdésének hatálya alá eső hitelezőket előzte meg, hanem előnyben részesült az „a” kategóriába tartozó más hitelezőhöz képest is.

Az I. és III. r. alperesek a II. r. felperes fellebbezésére tett észrevételükben az elsőfokú bíróság részítélete rendelkező részének helybenhagyását kérték.

A II. r. felperes a „megtámadott jogügyletek” fogalmával eltávolodott a Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontjában írt határozottsági követelménytől, mesterséges kategóriát alkotott és abból kihagyta a végelszámolói megbízási szerződést. A II. r. felperes csak a tartozáselvállalási szerződést támadta keresetében. Kereset hiányában a végelszámolói megbízási szerződés jogi hibája nem állapítható meg jelen perben. Nincs tételes jogi alapja annak a II. r. felperesi állításnak, hogy bár a tartozásátvállalási okiratot az I. és III. r. alperesek nem írták alá, mégis háromoldalú szerződés jött létre. A tartozásból kizárólag olyan szolgáltatók kerültek kifizetésre, akiknek szolgáltatásai nélkülözhetetlenek voltak a végelszámolási időszakban. Ezen szolgáltatások további igénybevételének szükségessége kellően ésszerű ok az ilyen szolgáltató kifizetésére. Elkülönült szerepe van a perben a III. r. alperesnek, akitől a II. r. felperes irreálisan várja el, hogy hosszú ideig hitelezze jövőbeni munkájával megrendelőjét és utasítsa vissza a harmadik féltől a Ptk. 286. § (1) bekezdése szerint érkező teljesítést. A III. r. alperes vagyonőr cég, ebben az iparágban a heti elszámolás rendszere elfogadott gyakorlat.

Az I. r. felperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételükben előadták, a végelszámolói megbízási szerződés jogszerű azzal, hogy a II. r. felperes keresettel ezt nem támadta, ezért érvényesül a keresethez kötöttség elve. A tartozásátvállalási szerződésnek nem alanyai, annak megkötésében nem vettek részt. Az I. r. alperes ügyvezetője a közgyűlésen nem tudott részt venni, képviselőtében megfigyelőként egyik munkatársát küldte el, akinek kompetenciája a szerződésre nem terjedt ki, a III. r. alperes pedig aznap nem járt **(település 1 neve)-ben**. Hangsúlyozta, hogy a likviditási nehézségeknek a fizetéseképtelenségi helyzettel való azonosítása téves. A végelszámolási költségek fedezetének elkülönítése törvényi előírás volt, mégpedig a vezető tisztségviselő bankszámláján, kifejezetten kivonva az elkülönített összeget a hitelezői fedezetből.

A II. r. felperes fellebbezése alapos, az I. és III. r. alperesek fellebbezése alaptalan.

Az I. és II. r. felperesek látszólagos tárgyi keresethalmazatban több alperes ellen előterjesztett kereseti kérelmei folytán folyamatban lévő pereket az elsőfokú bíróság egyesítette.

Az elsőfokú bíróság az első hatályon kívül helyezést megelőző alapeljárásban hozott ítéletében megbízási és a tartozásátvállalás megnevezésű a szerződések létre nem jöttére alapított kereseti kérelmeknek helyt adott. A hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárásban hozott ítéletében a kereseteknek szintén helyt adott az érvénytelenség körében megjelölt jogcímek alapján. Az ismételt hatályon kívül helyezést követően - jelen jogorvoslati eljárással érintett - elsőfokú eljárásban az elsőfokú bíróság részítéletet hozott, melyben a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti I. és II. r. felperesi kereseti kérelmeket bírálta el és azokat elutasította, a további kérelmeket nem bírálta el.

Ha a felperes egy keresetlevélben több keresetet terjeszt elő egy alperes ellen, tárgyi keresethalmazat jön létre. A tárgyi keresethalmazat feltétele, hogy a kereseti kérelmek vagy különböző jogi tényeken alapuljanak, vagy különböző jogalpból származzanak, vagy pedig tartalmuk, a kereseti kérelem legyen különböző. A tárgyi keresethalmazat lehet valódi vagy látszólagos, utóbbin belül lehetnek vagylagos és eshetőleges kereseti kérelmek. Valódi keresethalmazat esetén az egyes keresetek egymásra tekintettel ugyan, de egymástól mégis függetlenül kerülnek érvényesítésre és valamennyi kielégítést igényel. Ettől eltérően látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén - ahogy azt a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény is tartalmazza - az egyes keresetek egymástól kölcsönösen függenek, illetőleg egymást kölcsönösen kizárják és egyidejű létezésük csak átmeneti jellegű, kielégítést pedig végső soron egyikük nyer. A látszólagos tárgyi keresethalmazat egyik fajtája a vagylagos (alternatív) kereset, másik pedig eshetőleges (eventuális) kereset. Az eshetőleges kereseti kérelmek előterjesztésekor a jogosult az egyes kérelmek között sorrendet állít fel. Az elsődleges kereseti kérelem teljesítése, sikeres érvényesítése ilyenkor kizárja a többi teljesítését, ugyanakkor alaptalansága nem akadályozza a további kereseti kérelmek sikeres érvényesítésének. Ez gyakorlatban azt jelenti, hogy a bíróság a másodlagos, és további kereseti kérelmet csak akkor vizsgálja és bírálja el, ha az elsődlegesen eldöntendő kereseti kérelem alaptalannak bizonyul. Amennyiben viszont az elsődleges kereseti kérelemnek helyt ad, a másodlagos kereseti kérelem tárgytalanná válik. Jelen esetben a felperesek eshetőleges, látszólagos tárgyi keresethalmazatként terjesztették elő kereseteiket.

A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) 341. § (3) bekezdése lehetővé teszi a látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén az egyes kereseti kérelmek részítélettel történő elbírálását. A jelen ügyben alkalmazandó Polgári perrendtartás az 1952. évi III. tv. (Pp.) ilyen rendelkezést azonban nem tartalmaz. Bár volt olyan nézet, hogy részítélet hozható [2/2010. PK vélemény 3.b.pont, 1/2013. (VI.17.) PK vélemény], azonban az uralkodó álláspont szerint a Pp. alapján részítélet meghozatala kizárt (BDT2007.1679.).

Az elsőfokú bíróság részítéletével a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti kereseti kérelmeket bírálta el, azokat elutasította, de az I. r. felperes további keresetéről, mely a Cstv. 40. § (2) bekezdését érintette, és a II. r. felpereséről, ami a Ptk. 203. §-a szerinti relatív hatálytalansággal volt kapcsolatos, azonban nem határozott. Az ítéletábra álláspontja szerint mivel a Pp. szerint látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén részítélet nem hozható, lényeges eljárási szabálysértés, ha a bíróság az elbírált, látszólagos keresethalmazatban álló kereset jogalapját nem minősíti fennállónak, és azt elutasító határozatot hoz, mert át kellett volna térnie az elsőfokú bíróságnak a következő kereseti kérelemre, I. r. felperes esetében a Cstv. 40. § (2) bekezdésére, míg a II. r. felperes esetében a Ptk. 203. §-ára alapított kereseti kérelemre. Azonban ezen okból a részítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt, figyelemmel az I/2014. PJE határozatra, mert a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntés volt hozható.

Mivel a II. r. felperes a Cstv. 40. § (1) bekezdés jogszabályi megfelelése körében kérte fellebbezésében az elsőfokú döntés felülbírálatát, melynek eredményessége esetén a látszólagos tárgyi keresethalmazatban előterjesztett további kereset elbírálása szükségtelen - és az alábbi kifejtettek szerint fellebbezése eredményre vezetett -, ezért vonatkozásában a hatályon kívül helyezésnek nincs helye, mert a Ptk. 203. §-a szerint a keresete már nem vizsgálendő. Az I. r. felperes keresete pedig tartalmában jórészt egyezett a II. r. felperes kereseti kérelmével. A II. r. felperes keresete alapján az érvénytelen ügylet kapcsán teljesítésre az alperesek az I. r. felperes, mint adós gazdálkodó szervezet vagyona kötelesek, ezzel az I. r. felperes önállóan előterjesztett keresete nagyrészt okafogyottá is vált.

Továbbá az I. r. felperes még fennmaradó kereseti követelése a Cstv. 40. § (2) bekezdése alapján került előterjesztésre. A Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti igényérvényesítés esetén azonban

ugyanazon perindítási határidőket kell alkalmazni, mint a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti igényérvényesítés esetében: egy éves jogvesztő, és 90 napos szubjektív határidőt határoz meg a törvény. Az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdés kapcsán az igényérvényesítési határidők megtartottságát vizsgálta és a szubjektív határidő elmulasztása miatt utasította el az I. r. felperes keresetét, aki ez ellen fellebbezéssel nem élt. Mindezek alapján az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által el nem bírált Cstv. 40. § (2) bekezdésére alapított kereseti kérelem tekintetében az elbíráláshoz szükséges adatok rendelkezésre álltak, a Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti kereset is ugyanazon indokok alapján elkésztetten került előterjesztésre, mint a Cstv. 40. § (1) bekezdésére alapított kereset, ezért az I. r. felperes ezen a címen előterjesztett kereseti kérelme is elutasítandó.

Mindezek alapján az ítéltábla az ügyben ítélettel határozott.

Az I. és III. r. alperesek az elsőfokú eljárásban pergátló kifogást terjesztettek elő, melyet az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélt. Az I. és III. r. alperesek fellebbezésükben fenntartották álláspontjukat és a II. r. felperesi kereset elutasításának további indokaként kérték annak megállapítását, hogy a II. r. felperes nem tett eleget a Pp. 121/A. §-a szerinti kötelezettségének, mely szerint a jogi személy vállalkozások egymás közötti jogvitában - pergazdaságossági és permegelőzési okból - a keresetlevél benyújtása előtt a feleknek írásban meg kell kísérelniük a jogvita peren kívüli elintézését. Az I. és III. r. alperesek fellebbezésükben nem vitatták az elsőfokú bíróság által e körben megállapított tényállást, miszerint mindkét felperes felhívta az I.-II. r. alperest, a II. r. felperes az I. r. felperest is a jogvita peren kívüli elintézésére, azzal, hogy a III. r. alperes ez irányú felhívása elmaradt. Az ítéltábla osztja továbbá az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a Pp. 121/A. §-ban írtak felperesek általi esetleges elmulasztásának nincs jelentősége, mert a Pp. 157. § a) pontja alapján csak a Pp. 130. § (1) bekezdés a-h) pontjaiban írt okok esetén van helye a per megszüntetésének. A Pp. 121/A. § (2) bekezdésében írt - I. és III. r. alperesek által sérelmezett felhívás - elmulasztása miatt a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasítására a Pp. 130. § i) pontja szerint kerülhet sor. Miután a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül nem utasította el, és a per érdemi tárgyalásába bocsátkozott, ezért a Pp. 157. § a) pontja alapján a per megszüntetésének a per érdemi szakaszában már nincs helye.

Az I. r. felperes és II. r. felperes kereseti kérelme elsődlegesen annak megállapítására irányult, hogy a megbízási és a tartozásátvállalás megnevezésű szerződések nem jöttek létre, amennyiben mégis létrejöttek, azok érvénytelenek és visszafizetési, valamint hatálytalansági hivatkozást is előterjesztett. A 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 6) pontja szerint a bíróság először a szerződés létre nem jöttével kapcsolatban felmerült kérdésekről határoz, illetve elsőként vizsgálhatja hivatalból észlelt semmisségi okok fennállását. Ezt követően történhet meg a keresetben a semmisségi okként megjelölt hivatkozások vizsgálata. A bíróság csak ennek eredménytelensége esetén térhet át a fél által felhozott megtámadási okok vagy egyéb igények megalapozottságának vizsgálatára. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen először az elsődlegesen megjelölt, a megbízási, valamint a tartozásátvállalási megnevezésű szerződés létre nem jöttére vonatkozó kereseti kérelmet vizsgálta. Mivel a felperesek kereseti kérelmüket a hatályon kívül helyezést követően nem módosították, az ítéltábla fenntartja e körben az első hatályon kívül helyező végzésében kifejtett álláspontját.

A szerződések a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jönnek létre (Ptk. 205. § (1) bekezdése). Vannak azonban olyan szerződések, amelyek létrejöttéhez nem elegendő a felek egyező akaratnyilvánítása, hanem még egy további feltétel; harmadik személy beleegyezése vagy hatósági jóváhagyás is szükséges, mert a létrehozni kívánt szerződés harmadik személy törvényes érdekét vagy közérdeket is érint. Ennek megtörténteig a szerződés nem jön létre (Ptk. 215. § (1) bekezdés).

A harmadik személy, a jogosult hozzájárulása akkor szükséges, ha a szerződő fél (tulajdonos) rendelkezési jogát jogszabály, bírósági határozat vagy szerződés korlátozza, vagy kizárja (Ptk. 114. §). Ezért szerződés esetén - a dispozitivitás elvéből következően - nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződés létrejöttét egy olyan harmadik személy jóváhagyásához kössék, akinek a hozzájárulása egyébként ahhoz, a szerződés tartalma alapján nem szükséges.

Jelen esetben a felperesek között 2003.11.03. napján létrejött hitelszerződés IV.2.9., V/10. és 15. pontja, valamint az annak biztosítására kötött vagyont terhelő zálogszerződés 3. és 8., illetőleg a követelést terhelő zálogszerződés 3. és 7. pontja, - tényállásban írt tartalommal - az I. r. felperes rendelkezési jogát korlátozta (újabb hitelfelvétel, terhelési tilalom kikötése formájában). Ez a szerződéses kikötés azonban az I. r. felperessel szerződő más fél szerződésére, azaz I. r. felperes és az I. r. alperes szerződésére csak akkor terjed ki, ha az I. r. felperes és az I. r. alperes ezt a szerződésükben rögzítették. Ez az I. r. felperes rendelkezési jogát korlátozó tilalom azonban az I. r. felperes és az I. r. alperes között 2014.02.02. napján kötött megbízási szerződésben rögzítésre nem került, ezért a megbízási szerződésnél a felek ezen szerződés létrejöttét harmadik személy jóváhagyásához nem kötötték. Ezért az I. r. felperes és az I. r. alperes közötti szerződéses kikötés alapján annak létrejöttéhez a II. r. felperes jóváhagyására nem volt szükség, a szerződés annak aláírásával létrejött. Az ítéletábra utal arra, hogy a megbízási szerződés megkötésével az I. r. felperes nem további hitelt vett fel és a megbízási szerződés megkötésével a felperesek közötti zálogszerződésben foglalt zálogtárgyak további megterhelésére sem kötött megállapodást, így önmagában a megbízási szerződés megkötésére a tilalom egyébként sem terjedt ki.

A megbízási szerződés megkötése - amennyiben az a felperesek közötti szerződés rendelkezéseibe ütközik - az I. r. felperes részéről a II. r. felperessel szembeni kölcsön -, illetve zálogszerződés megszegésének minősülhet, de a megbízási szerződés létrejöttét nem gátolja.

A 2014.02.15. napjára keltezett tartozásátvállalás megnevezésű szerződés tekintetében a fellebbezések nyomán szükséges volt a létrejött szerződés minősítése.

A szerződéseket nem megnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell minősíteni.

A szerződés az I. r. felperes, mint a megbízási szerződés alapján az I. r. alperessel szemben fizetésre kötelezett, és a II. r. alperes között jött létre, melyben a felek rögzítették, hogy a köztük korábban fennálló jogviszonyból eredően a II. r. alperes az I. r. felperes által I. r. alperes fennálló fizetési kötelezettségért helyt áll. Rögzítették, hogy a II. r. alperes 100.406.244,- Ft összegű tartozása megszűnik és helyébe a 7. pontban írt elszámolási kötelezettség szerinti kötelezettség lép. Rögzítették, hogy a II. r. alperes köteles az I. r. felperes részére megfizetni annak a különbözetnek az összegét, amelyet az 1) pont szerinti tartozásátvállalás alapján az I. r. felperes helyett a jogosultak felé megfizetett összeget az elszámolás napját megelőző napig meghaladja.

Tartozásátvállalásnak az minősül, ha a kötelezettel (régóta kötelezett) valaki (új kötelezett) megállapodik abban, hogy régi kötelezettnek a jogosult felé fennálló tartozását átvállalja, ehhez azonban köteles a jogosult hozzájárulását kérni (Ptk. 332. § (1) bekezdés). A perbeli szerződés I. r. felperes, mint a megbízási díj megfizetésére köteles fél, és a II. r. alperes, mint harmadik személy között jött létre, de az I. r. alperes hozzájárulását nem tartalmazza. Továbbá a csatolt megállapodás a megbízási szerződés tekintetében a kötelezett személyében bekövetkező alanyváltozást sem tartalmazza, és a szerződés 7. pontja - a jogosult felé történő fizetés utáni elszámolással - annak biztosítéki jellegére utal.

Az engedményezés a jogosultak (régóta és új jogosult) közötti megállapodás a régi jogosult felé fennálló követelés új jogosultultra való átruházásáról. Jelen esetben az írásba foglalt megállapodás nem az I. r. felperes és I. r. alperes között jött létre, így a felek személye miatt engedményezésnek a jelenlegi tényállási adatok szerint nem minősül.

A perbeli időszakra vonatkozóan a Ptk. ugyan nem tartalmazta, de a régi magánjog ismerte a tartozásátvállalás jogintézményét, mely a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:206.

§-ában ismét megjelenik. Az 1959. évi IV. törvény, a régi Ptk. szerinti szerződési szabadság elve alapján (Ptk. 200. § (1) bekezdés, 205. § (2) bekezdés) a felek szabadon létrehozhatták a szerződést, meghatározhatták annak tartalmát. A tartozáselvallásnál a régi kötelezett nem szabadul a kötelemből, nem következik be alanycsere, hanem az új kötelezett a régi kötelezett mellé - és nem helyébe - lép be (EBH 2001/412., BDT2347.). A tartozáselvallásnál a jogosult jogviszonyba kerül az új kötelezettel, azaz a teljesítést a jogosult tőle is követelheti. A jogosult helyzete ezáltal kedvezőbbé válik, bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést, a kötelezettek felelőssége pedig egyetemleges. Mivel az alkalmazandó régi Ptk. a tartozáselvallás jogintézményét nem ismeri, ez egy olyan atipikus megállapodás, amelynek lényeges szerződési elemeit a felek megállapodásának kell tükröznie. A megállapodást a régi és új kötelezettek is megköthetik.

A fentieket összevetve, a megállapodás a rendelkezésre álló jelenlegi adatok szerint tartozáselvallásnak minősülhet.

Ezen megállapodás megkötése során a szerződő felek - I. r. felperes és II. r. alperes - a szerződés létrejöttét a II. r. felperes jóváhagyásához nem kötötték. Ilyen szerződéses kikötés hiányában a II. r. felperes jóváhagyására a szerződés létrejöttéhez nem volt szükség.

Hivatkoztak arra is, hogy mivel a tartozáselvallás megnevezésű okiratnál az I. r. felperest az I. r. alperes képviselte, tudomással kellett rendelkeznie a feleknek arról, hogy a megállapodás létrejöttéhez harmadik személy jóváhagyása szükséges. Azonban ezesetben azt kellett vizsgálni, hogy a II. r. alperes tudomása mire terjedt ki.

A II. r. alperes tudomással az elidegenítési terhelési tilalomról nem rendelkezett, erre vonatkozó adat az eljárásban nem merült fel, a vagyont terhelő zálogjog alapján zálogtárgyak egyediesítése a megbízási szerződés megkötését követően történt, ezért a harmadik személy, azaz a II. r. felperes jóváírásának hiánya miatt a szerződés létre nem jött nem állapítható meg.

A felperesek hivatkozása szerint az I. r. alperesnek a megbízási szerződés megkötésekor - külön a megbízási szerződésen foglalt kikötés nélkül is - tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy annak létrejöttéhez a harmadik személy jóváhagyása szükséges. Ez a hivatkozás semmisségi hivatkozás, melyet a Ptk. 114. §-ára alapítottak.

Az ingatlanokra kikötött elidegenítési és terheli tilalom dologi hatályú, mindenkit kötelező korlátozás akkor válik harmadik személyek felé hatályossá (abszolút hatály), ha a tilalmat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték (Ptk. 114. § (3) bekezdés a) pontja). A bejegyzett elidegenítési tilalom ellenére megkötött szerződés semmisnek minősül.

Jelen esetben az I. r. felperes és a II. r. felperes közötti szerződésben ingóságokra, és nem ingatlanra vonatkozóan került elidegenítési és terhelési tilalom kikötésre. Míg az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 17. § (1) bekezdés, 17.1. pontja lehetővé teszi, hogy a felek által szerződésben kikötött terhelési tilalmat az ingatlan-nyilvántartás feltüntesse, mint lényeges adatot, ilyen nyilvántartás az ingóságokra nem létezik. A perbeli időszakban hatályos 1960. évi 11. tvr. 48-48/A. §-a, valamint a 80/2009. (XII.28.) IM rendelet 1. §, 2. §-ai alapján ugyanis a Magyar Országos Közjegyzői Kamara az egyedi azonosításra kétséget kizáróan alkalmas ingó dolgokat terhelő jelzálogjogról vezet nyilvántartást. Az elidegenítési és terhelési tilalom vagyont terhelő és követelést terhelő zálogszerződések kapcsán azonban fentiek szerint a zálognyilvántartásba nem vezető be. Az elidegenítési és terhelési tilalom tehát harmadik személyek felé csak akkor válik hatályossá, ha olyan nyilvántartásba jegyzik be, amelyhez ez a joghatás fűződik. Ilyennek a Ptk. 114. § (3) bekezdés a) pontja alapján csak az ingatlan-nyilvántartás minősül. A Ptk. 114. § (3) bekezdése az ingóságokra vonatkozó elidegenítési, terhelési tilalom megsértése miatti érvénytelenség kiterjesztően tehát nem értelmezhető, azaz ingó dolgokra ezen rendelkezés alapján a semmiség nem állapítható meg.

A megbízási szerződés megkötésekor, ha az I. r. alperes az I. r. felperes vagyonát terhelő vagyont terhelő zálogjogról tudomással bírt is, az elidegenítési, terhelési tilalomról tudomással nem

rendelkezhetett a közjegyzői nyilvántartásból, de a **szerződés megkötésekor** a megbízási szerződés „előzményi” rendelkezéseiből sem. Egyéb módon való tudomásszerzést a felperesek sem állítottak. A tartozásátvállalási szerződés megkötésekor pedig nem az I. r. felperes - és képviselőjeként az I. r. alperes - tudomását kell vizsgálni a harmadik személy jóváhagyása körében, hanem a **II. r. alperesét**. Így egyik I. r. felperessel kötött szerződésnél sem állapítható meg a felperesek közötti szerződésben szereplő elidegenítési terhelés, tilalom kikötése miatt a szerződések létre nem jötte, vagy semmissége.

A fentiekből következően a megbízási, illetőleg tartozáselvállalási szerződések létrejöttek. Ezért ezt követően az I. r. és II. r. felperes által hivatkozott semmisségi okok voltak vizsgálandók. Ekörben is fenntartja az ítéletábra a második hatályon kívül helyező végzésben kifejtett álláspontját.

Az I. r. felperes a megbízási szerződéssel kapcsolatosan a végelszámolói díj tekintetében a Ctv. 98. § (3) bekezdés b), és 111. § (1) bekezdés c) pontjára, a 111. § (3) és 108. § (3) bekezdésére, a II. r. felperes pedig a Ctv. 107. § (2), 108. § (1) és 94. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott azzal, hogy a végelszámolói díj megállapítása és kifizetése e jogszabályi rendelkezésekbe ütközött. Állították, hogy a végelszámolás kezdő napjától, 2014.02.15-től a végelszámoló díját csak a felszámolási eljárásban hitelező igényként lehetett volna érvényesíteni és azt nem lehetett volna kifizetni. Azt a felek nem vitatták, hogy az I. r. felperes a Ctv. 98. § (1) bekezdése alapján jogosult volt végelszámolásáról dönteni és megválaszthatta a végelszámolót is, továbbá, hogy a Ctv. 99. § (1) bekezdése alapján az I. r. alperes végelszámolónak megválasztható volt, és a (2) bekezdés alapján az I. r. felperes taggyűlése dönthetett a végelszámoló díjazásáról. A díjazás mértékére (összezszerűségére) a Ctv. szabályokat nem állapít meg, csupán azt, hogy ha azt a végelszámoló kérelmére a társaság legfőbb szerve állapítja meg, és amennyiben az határozatát nem hozza meg, a végelszámoló díjáról a cégbíróóság dönt (Ctv. 118. § (1) bekezdés). A Ctv. 107. § (2) bekezdése csupán azt a korlátozó rendelkezést szabja, hogy a végelszámoló a korrigált végelszámolási nyitómérleg összeállítás előtt a kárelhárítás körében felmerülő és más halaszthatatlanul szükséges, valamint 104. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a működés fenntartásával kapcsolatos költségek kivételével kifizetést nem teljesíthet, valamint a 98. § (3) bekezdés b) pontja szerint a végelszámoló díjára az adós tartalékot képez. Az I. r. felperes végelszámolási nyitómérlege 2014. márciusára összeállításra került, ezért ezt követően a fenti tilalom nem érvényesült, azzal, hogy ez a szabály a kifizetést tiltja, erre az időre az a végelszámolói díj fizetési határidejét érintheti a szerződésben annak megkötésekor. A felperesek által hivatkozott jogszabályhelyek rendelkeznek a végelszámoló megválasztásáról, díjazásának megállapításáról, és arról, mely esetekben tilalmazott annak kifizetése. Azonban e cégjogi szabályok megsértése esetére a Ctv. nem tartalmazza, írja elő azt a jogkövetkezményt, hogy azok megsértése, amennyiben megvalósul, egyúttal a szerződés polgári jogi értelemben vett semmisségét is jelenti. Ez perbeli esetben azt jelenti, ha a Ctv. felperesek által - a végelszámolói díj fizetését illetően - hivatkozott rendelkezéseinek megsértése a végelszámolási nyitómérleg elkészítéséig megvalósult, azt külön szabály a Ctv. kifejezett rendelkezése hiányában nem eredményezi egyúttal a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti semmisséget (részleges semmisséget). Tény, hogy a felek a végelszámolás esetére kikötött díj teljes összegét a végelszámolás végén, annak 80 %-át a végelszámolás alatt részletekben tették esedékessé, azonban ez nem ellentmondó érthetetlen kikötés, ezért az a Ptk. 228. § (3) bekezdés alapján sem eredményez érvénytelenséget. Ezért a megbízási szerződés végelszámolói díjazásra vonatkozó rendelkezései jogszabályba ütközése mint, a szerződés semmissége a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján nem állapítható meg.

A felperesek keresetükben annak megállapítását is kérték, hogy a tartozáselvállalási szerződés és ahhoz kapcsolódóan az I. r. felperes, és az I., III., IV., V. r. alperesek közötti megállapodások alapján

történt kifizetések jóerkölcsbe ütközés miatt is semmisek, érvénytelenek (Ptk. 200. § (2) bekezdés). Az ítéltábla fenntartja e körben is a második hatályon kívül helyező végzésében foglaltakat. Rámutat, hogy a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata szerint a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésre alapított kereset esetén a bíróságnak azt kell vizsgálnia a konkrét tényállás alapján, hogy a jogügylet tartalma, joghatása vagy az általa elérni kívánt cél miatt megállapítható-e a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközése. A bírói gyakorlat szerint, ha a felperes a szerződés semmisségének megállapítása iránti keresetében a jóerkölcsbe ütközés ténybeli alapjaként olyan körülményre hivatkozik, ami a törvényben nevesített érvénytelenségi ok alapjául szolgál, a szerződés érvénytelensége ezen a jogcímen nem állapítható meg (BH2011.44., ÍH2013.141., EBH2012.P.17.). Ez jelen esetben megállapítható, mert a felperesek a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközés és a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megtámadási ok tényállásának alapjául ugyanazon tényekre hivatkoztak, ezért a nyilvánvaló jóerkölcsbe ütközés, mint semmisségi ok, külön érdemben nem volt vizsgálható.

Ezt követően a részítélet ellen benyújtott fellebbezés kapcsán a II. r. felperes által hivatkozott Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjában írt megtámadási okok voltak vizsgálандók.

A Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint az ún. megtámadási perekben keresetet csak meghatározott személyek terjeszthetnek elő a törvény által szabott határidő alatt. E törvényi rendelkezés szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel támadhatja meg az adósnak az a), b) és c) pont szerint rögzített szerződéseit, jognyilatkozatait.

Az ítéltábla is megállapította, hogy az I. r. felperes, mint az adós, és a II. r. felperes a kereset előterjesztésére jogosult volt. A II. r. felperes az I. r. felperes felszámolási eljárásába bejelentkezett hitelező, akinek hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette és visszaigazolta (Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pontja). Az ún. objektív egy éves jogvesztő határidő megtartottsága is kétséget kizáróan mindkét felperesnél megállapítható, mert az adóssal szembeni felszámolási eljárás közzétételének időpontja 2014. július 10. napja, melyhez képest az I. r. felperes 2015. július 9-én, míg a II. r. felperes 2015. július 10. napján terjesztette elő az elsőfokú bíróságnál kereseti kérelmét. Az elsőfokú bíróság a szubjektív 90 napos határidő megtartottságát az I. r. felperesnél nem fogadta el, ez ellen az I. r. felperes fellebbezéssel nem élt, azonban a II. r. felperesnél azt megtartottnak minősítette. A II. r. felperes kereseti előadásából az állapítható meg, hogy a per tárgyát képező szerződésekről 2015. április 15-én szerzett tudomást az I. r. felperes felszámolójától, azzal, hogy a szerződések teljes terjedelmükben csupán 2015. júliusában kerültek a birtokába. Ezzel kapcsolatban az ítéltábla utal arra, hogy a Cstv. 40. §-a szerinti megtámadásra nyitva álló határidő megnyíltánál nem a felszámolás kezdő időpontjának és nem is a megtámadásra kerülő szerződések kézhezvételének, hanem annak van jelentősége, hogy a felszámoló, illetőleg a hitelező, mint a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint megtámadási jog gyakorlására jogosult személy mikor került abba a helyzetbe, hogy felismerhesse a megtámadás alapjául szolgáló tényeket. Ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdésében írt 90 napos elévülési jellegű határidő kezdő időpontja az az időpont, amikor a felszámoló vagy a hitelező a keresettel támadott szerződés tartalmát és egyéb releváns körülményeket megismerve a szerződés megtámadhatóságát felismerte, a megtámadás okáról ténylegesen tudomást szerzett (BH2017.65.).

Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az I. és III. r. alperesek a II. r. felperes kereseti előadását a tudomásszerzés időpontja tekintetében vitatták ugyan, de az e körben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatták, azt bizonyítékokkal cáfolni, megdönteni nem tudták. Ehhez azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy a II. r. felperes a keresete benyújtását megelőző 90 napnál

korábban olyan információk, adatok birtokába jutott, amelyekből felismerhetők voltak számára a megtámadás alapjául szolgáló tények. A megismételt - jelen másodfokú eljárást megelőző - eljárás során csatolt és a tényállásban részletesen írt levelezésből az a következtetés az alperesek álláspontjával ellentétben nem vonható le, hogy a II. r. felperes már 2014. január hónapban tudott a megbízási és tartozáselvállalási szerződésről. E levélben a II. r. felperes kizárólag arról tett említést, hogy az alárendelt tagi kölcsönszerződés felmondását jogellenesnek tartja az I. r. felperesi társaság kisebbségi tulajdonosai részéről, továbbá felhívta I. r. felperest, hogy a törzstőkét, a biztosítékot pótolja. Az ítéletábra hangsúlyozza, az elsőfokú bíróság helyes megállapítását az I. és III. r. alperesek egyéb konkrét bizonyítékokkal az elsőfokú eljárásban, de fellebbezésükben sem tudták alátámasztani, ezért az elsőfokú bíróság a II. r. felperes által a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapított kereseti kérelmei vonatkozásában helytállóan állapította meg, hogy az határidőben került előterjesztésre és ezért érdemben vizsgálta azt.

Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy a II. r. felperes kereseti kérelmében az I. r. felperes és a II. r. alperes által kötött tartozáselvállalási szerződést és az annak alapján az I. r. felperes rendelkezésére (teljesítési utasítására) a II. r. alperes által az I., III., IV. és V. r. alperesek részére történt kifizetéseket támadta. A tartozáselvállalási szerződés a korábban megkötött megbízási, őrzésre irányuló szerződés és a IV., V. r. alperes felmondott munkaszerződéséhez kapcsolódott, azok teljesítésére vonatkozott.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem csupán egy szerződés, hanem akár több egymáshoz kapcsolódó szerződés is vizsgálható, mert a csalárd magatartást több szerződésbe foglalt magatartás is megvalósíthatja. Ezért helytálló a II. r. felperes hivatkozása arra, hogy keresetében nem csupán a tartozáselvállalási szerződést támadta, hanem érintette az alapszerződéseket is.

Az ítéletábra hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b), c) pontja szerint nem csak az adós által kötött szerződések, hanem az adós jognyilatkozatai is támadhatók.

A II. r. felperes keresetében hivatkozott a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hitelező megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárást lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése alapját megelőző öt éven belül és azt megelőzően megkötött az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát az adós szándéka a hitelező vagy a hitelező kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett.

A fenti törvényi tényállás szerint a sikeres megtámadáshoz több feltétel együttes megvalósulása szükséges. Tehát, a szerződéskötésnek a jogszabályban megadott időszakra kell esnie, az adós aktív vagyonának csökkenését kell eredményeznie, és az adós szándékának a hitelezők kijátszására kell irányulnia, melyről a másik félnek tudomással kell bírnia.

A peradatokból megállapíthatóan, a kisebbségi tulajdonosok az általuk az I. r. felperesnek nyújtott tagi kölcsönt 2013. december 17. napján felmondták, majd tagi kölcsönből származó követelésüket a B Kft. vevőre engedményezték, aki a megbízó felé fennálló vevő tartozásába az engedményezett követelést beszámította, melyről az I. r. felperes 2014. január 6. napján értesült. Az I. r. felperest illető, a B Kft. 2.000.000,- euró nagyságrendű vevői tartozásából eredő követelés pénzben történő megfizetésének elmaradása, és a II. r. felperes hitelével összefüggő alárendelés kisebbségi tulajdonosok általi megsértése az I. r. felperes gazdálkodásában fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet eredményezett, mint azt a 2014. február 2. napján az I. r. felperes és az I. r. alperes által kötött megbízási szerződés „Előzmények” című fejezete tartalmazza. Mindebből következően nem vitatottan 2014. februárjában az I. r. felperes likviditása megrendült és tevékenységét végelszámolással kívánta befejezni. Ugyanakkor ebben az időpontban a II. r. felperes felé az I. r. felperesnek biztosított hiteltartozása állt fenn, - a 2003.11.03-án kötött bankhitelszerződésből - melyre követelést és vagyont terhelő zálogjog volt alapítva. Az is tényadat, hogy a II. r. felperes 2014. január 30. napján az értékesítést az I. r. felperesnek megtiltotta. Az ítéletábrának továbbá

hivatalos tudomása van arról is a **Gf.../2016.** szám alatt folyamatban volt ügyből, hogy az I. r. felperesnek az **E Nyrt.** felé is tartozása állt fenn, amely szintén biztosított követelés volt. Ebben a helyzetben döntött az **5/2014. KGY** számú határozattal **2014.02.15.** napján a végelszámolással történő megszűnésről az I. r. felperes, aki az I. r. alperesi végelszámolóval **2014. február 2.** napján megbízási szerződést kötött az I. r. felperes pénzügyi-vagyoni helyzetének stabilizálása, majd a végelszámolás elhatározását követően a végelszámolói feladatok ellátására, a **III. r.** alperessel **2014. február 19.** napján az I. r. felperes vagyonának őrzésére vállalkozási szerződést, az I. r. alperesi végelszámoló a **IV. és V. r.** alperesek - az I. r. felperes korábbi tagjai és vezető tisztségviselői - munkaviszonyát felmondta, melynek következtében bérjellegű követeléseik keletkeztek az I. r. felperessel szemben.

Az adós fenti vagyoni helyzetéről az I. r. felperes, ezen túl az **I., IV. és V. r.** alperesek is bizonyosan tudtak. Az I. r. felperesnek a **IV. r.** alperes igazgatósági elnöke, **V. r.** alperes pedig gazdasági igazgatója volt, a **2014.02.02-i** szerződést az I. r. felperes nevében ők írták alá. Az I. r. alperes is tudomással bírt ezen helyzetről, a **2014. február 2-án** általa kötött megbízási szerződés Előzmények fejezete alapján, illetőleg a végelszámolásról határozó közgyűlésen részt vett, és február 15-én a végelszámolónak megválasztották.

Fenti körülmények mellett **2014. február 15.** napján jött létre az I. r. felperes - képviselőjében a **IV. és V. r.** alperes járt el - és a **II. r.** alperes között a tartozáselvállalási szerződés. A felszámolási kérelem az I. r. felperessel szemben **2014.05.06.** napján került benyújtásra, ezért mind a megbízási, mind a tartozáselvállalási szerződés **5 éven** belül kötött volt, így vizsgálható volt.

A tartozáselvállalási szerződés lényege az volt, hogy a **II. r.** alperes **100.406.244,- Ft** I. r. felperes felé fennálló tartozását akként egyenlíti ki, hogy vállalta, az I. r. felperes utasítására kifizetéseket teljesít a végelszámolással összefüggésben az **I., III., IV. és V. r.** alperesek részére. A szerződés szerint tehát az I. r. felperesi adós a vagyonához tartozó követelés kötelezettjével, a **II. r.** alperessel állapodott meg arról, hogy tudva megrendült likviditásáról és a **II. r.** felperes biztosított követelésekről, az őt megillető követelést ne a számára fizesse meg, hanem utasítására más harmadik személyeknek (az alpereseknek). Ezzel a **II. r.** alperessel szemben fennálló vagyoni követelés nem folyt be az I. r. felperesi adóshoz, az aktív vagyon csökkentése megvalósult. Az adós aktív, hitelezők követelésének kielégítésére szolgáló vagyona mindaz, amit a számvitelről szóló **2000. évi C. törvény** forgóeszköznek és befektetett eszköznek minősít (**Cstv. 3. § (1) bekezdés e)** pont), így az I. r. felperes **II. r.** alperessel szemben fennálló követelése is az. Ezzel megvalósult az a törvényi feltétel, hogy a tartozáselvállalási szerződés folytán a **II. r.** felperes által sérelmezett kifizetésekkel az I. r. felperesi adós aktív vagyona csökkent (**BDT2018.3802.**). Az aktív vagyonsökkenés megvalósulhat akkor is, ha a vagyonsökkenéssel járó ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések megszűnnek, az ügylettel a többi kielégítési sorrendben előrébb álló hitelező kisebb kielégítéshez jut (**BDT2011.2474.**). Jelen esetben a zálogjoggal biztosított követeléssel rendelkező **II. r.** felperesi hitelezőt megelőző kielégítésre vonatkozóan jött létre megállapodás.

Ezt követően vizsgálendő volt az I. r. felperesi adós hitelezők kijátszására irányuló szándéka, illetőleg az, hogy erről a **II. r.** alperes tudott-e vagy tudomással kellett-e rendelkeznie.

Az a tény, hogy a **II. r.** felperes az adós követelésén, vagyonán zálogjoggal rendelkezett a tartozáselvállalási szerződést megelőző időpontban, azaz biztosított követelése volt és az I. r. felperes szándéka az volt, hogy ne folyjon be a **II. r.** alperes tartozása hozzá. Ez alátámasztja a hitelező kijátszására irányuló szándékot az I. r. felperes részéről. Arról, hogy likviditási problémákkal küszködik az I. r. felperes, akinek biztosított kötelezettségei voltak, az I. r. alperes tudott, ezt igazolja a **2014. február 2.** napján kötött szerződés Előzmények fejezete. Valójában erről a szándékról azon személyeknek is tudomással kellett bírniuk, akik ezen összegből részesültek, akik

javára az I. r. felperes utóbb rendelkezett, így a IV. és V. r. alperesek is. A IV. és V. r. alperesek tudomását az is alátámasztja, hogy a 2014. február 2. napján kötött megbízási szerződést az I. r. felperes nevében ők írták alá, majd a 2014. február 2-i közgyűlésen született végelszámolásról és arról, hogy az I. r. alperes került végelszámolónak megválasztásra tudomással bírtak.

Az I. r. alperessel az adós ingatlanainak őrzés-védelmére 2014.február 19. napján szerződést kötő III. r. alperes vonatkozásában a hitelezők kijátszásának szándékára vonatkozó adat a perben nem merült fel.

Azonban a II. r. alperes tekintetében sem merült fel arra a perben adat, hogy tudomással rendelkezett arról, hogy az ő saját, az I. r. felperes felé fennálló tartozásán a II. r. felperes zálogjoga fennállt. Arról bizonyosan tudott, hogy az I. r. felperesnek fizetési nehézségei vannak, és végelszámolást tervez, de ez még nem támasztja alá, hogy az I. r. felperes vagyoni helyzetét, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltát ismerte. Ha részt is vett 2014. február 15-én közös megbeszélésen, ott még a végelszámolás szándéka volt előterjesztve, ezért nem igazolt, hogy a II. r. felperes, mint hitelező kijátszásáról tudott, vagy tudnia kellett.

A fent kifejtettekből következően egyértelműen nem igazolt, hogy az I. r. felperes részéről fennálló hitelező - a II. r. felperes - kijátszásának szándékáról a II. r. alperes tudomással bírt, ezért a megbízási szerződés és a tartozáselvállalási szerződés Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti érvénytelensége nem állapítható meg.

Az ítéletábra álláspontja szerint azonban a tartozáselvállalási szerződés érvénytelensége a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja alapján megállapítható, eltérően az elsőfokú bíróság álláspontjától.

A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint a hitelező keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 90 napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történt módosítása, vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

A hitelezőt előnyben részesítő ügylet három konjunktív feltétele, hogy a felszámolási kérelem beadását megelőző rövid időtartamon belül jöjjön létre, és egy már fennálló kötelem jogosultja, az ügylet következtében nagyobb hányadhoz jusson, mint amennyihez a felszámolási eljárás kielégítési rangsora alapján jutna.

E törvényhely szerint tehát az eredményes megtámadáshoz nem szükséges, hogy a támadott ügyletet megkötő fizetéseképtelenség közeli helyzetben lévő adós és a vele kötött ügylet folytán szerződő fél magatartása célzatos legyen, felismerve azt, hogy az ügylet a hitelező kijátszására szolgál. Az idézett törvényhelyből és az az alapján bizonyítandó tényekből nem következik, hogy vizsgálni kellene az adós és a szerződő fél jó- vagy rosszhiszeműségét, a lényeg csupán az ügylet objektív eredménye, az, hogy valamely hitelező a felszámolási eljárást megelőzően a felszámolási kielégítési rangsort figyelmen kívül hagyva hitelezői követelésének nagyobb hányadához jut hozzá, mint amihez a felszámolási eljárásban a vele egy rangsorban álló hitelezők hozzájutnak. A felszámolási eljárás során rendelkezésre álló vagyon csökkenését pedig az említett objektív eredmény figyelembe vételével és nem önmagában - a mérleg elv szerint - kell vizsgálni, szem előtt tartva, hogy az ügylet folytán a preferált hitelezőkkel egy rangsorral lévő hitelező kielégítésére szolgáló felszámolási vagyon összetétele a hitelezők számára hátrányosan változott-e meg. Az ugyanis lehetséges, hogy a támadott ügyletnek kapcsolódóan az adós tartozásai is csökkennek, azonban az aktív vagyonelemek mennyiségének csökkenésével a hitelezők kielégítési aránya is változik (Győri Ítéletábra Gf.IV.20.112/2007/5.).

Kiemelendő továbbá, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazása során a hitelező előnyben részesítése nem azt jelenti, hogy a hitelező követelése érvénytelen szerződésen alapuló, vagy jogszerűtlen volt, hanem azt, hogy a már meglévő jogviszony alapján az új megállapodás eredményeként az adóssal szemben fennálló teljes követeléséhez hozzá jut, más őt megelőző vagy

vele egy kielégítési rangsorban álló hitelezőktől eltérően (BDT2010/7-8/122. jogeset). Ez esetben tehát nem az alapszerződés, - és az abból származó követelés - érvénytelensége vagy jogszerűtlensége vizsgálendő, hanem az, hogy előnyös kielégítést eredményező megállapodás jött-e létre.

Perbeli esetben - eltérően az elsőfokú bíróság ítéletében írtaktól - nem jogszabályi feltétel, hogy az adott szerződésben részt vevő fél, jelen esetben a II. r. alperes előnyben részesítése legyen megállapítható. A törvényi tényállás bármely hitelező előnyben részesítése esetén megvalósulhat.

A tartozáselvállalási megállapodás 2014.02.15. napján kelt, tehát a 2014.05.06. napján előterjesztett felszámolási kérelemhez viszonyítottan 90 napon belül, ezért a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont alapján érdemben vizsgálható volt.

Az nem vitatott tény, hogy a II. r. alperes az I., III., IV. és V. r. alperesek részére az I. r. felperes utasítására fizetett a tartozáselvállalási szerződés alapján a korábban kötött szerződések alapján az I. r. alperesnek megbízási díjat, III. r. alperesek őrzési díjat, IV., V. r. alpereseknek a munkaviszonyuk felmondása miatti munkabért, és bérjellegű juttatást. A hitelezők előnyben részesítése azért állapítható meg, mert az nem vitás a peradatokból, hogy a II. r. felperes - a többi jelen perben álló I., III., IV. és V. r. alperesek szembeni hitelezői igényét tekintve - privilegizált helyzetben volt, mert a tényállásban írtak szerint az I. r. felperessel kötött bankhitelszerződés biztosítéka volt - egyebek mellett - a követelésre és vagyonra kiterjedő zálogjoga (mely utóbb egyediesítésre került). A II. r. felperes követelése a felszámolási eljárást megelőzően nem vitatottan már biztosított követelés volt, ezért annak felszámolási eljárásban történő kielégítésére a Cstv. 49/D. §-a szerint minden mást - így a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerinti hitelezői igények kielégítését is - megelőzően került volna sor. Az I. r. alperes végelszámolói díja a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) pontjába, a IV. és V. r. alperesek munkabér jellegű követelése kisebb részben a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) pontja szerint, míg túlnyomó része kisebb részben, és h) pontjába, a III. r. alperes őrzésvédelemmel kapcsolatos vállalkozói díj követelése a Cstv. 57. § (1) bekezdés f) pontjába sorolt követelés lehetne. Mindezekből következik, azzal, hogy a fenti kielégítési sorban a II. r. felperesi hitelező mögött álló I., III., IV. és V. r. alperesek őt megelőzve hozzájutottak az I. r. felperessel szembeni követelésükhöz, az előnyben részesítés objektív ténye megállapítható.

Ezért a II. r. felperes Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja alapján az I. r. felperes és II. r. alperes által kötött megállapodás érvénytelen, ezért az ítéletábra a megállapodást megkötő I. r. felperest és II. r. alperest ennek túrésére kötelezte.

Az érvénytelenségi jogkövetkezménye pedig a Cstv. 40. § (1a) bekezdése szerint az eredeti állapot helyreállítása. Jelen esetben ez - a felszámolási eljárás sajátosságaiból következően - azt jelenti, hogy az I., III., IV. és V. r. alpereseknek az I. r. felperes utasítására a II. r. alperes által részükre kifizetett összeget vissza kell fizetniük az I. r. felperesi adós vagyonába, azért, hogy a hitelezői igényeinek kielégítésére - hitelezői igények bejelentését és visszaigazolását követően - a Cstv. 49/D. § szerinti privilegizált hitelezőkre vonatkozó szabályok és a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerinti rangsorban kerülhessen sor.

Az összecszerűség tekintetében az ítéletábra az alábbiakat állapította meg.

Az I. r. alperes a megbízási díjával kapcsolatban összesen 75.442.771,- Ft-ról bocsátott ki számlákat az I. r. felperesnek, abból az I. r. felperesnek megfizetett 2014. március 6. napján 6.738.854,- Ft-ot, míg 2014. április 26. - június 18. közötti időszakban a II. r. alperes az I. r. alperesnek 65.811.613,- Ft-ot. Miután a II. r. felperes keresete csak a tartozáselvállalási szerződés érvénytelenségének megállapítása tekintetében vezetett eredményre, ezért csak az I. r. felperes utasítására a II. r. alperes által az I. r. alperesnek kifizetett 65.811.613,- Ft megfizetésére kötelezésre volt törvényes lehetőség,

a megbízási szerződés alapján kifizetett korábbi összegre (6.738.854,- Ft) nem. A III. r. alperes vonatkozásában megállapítható, hogy a 2014. február 19. napján kötött őrzésvédelmi vállalkozói szerződéssel kapcsolatban 2014. március 31.-2014. április 28. közötti időszakra kiállított 5 db számla alapján az I. r. felperes utasítására II. r. alperes a III. r. alperesnek összesen a kereseti kérelem szerinti 22.296.120,- Ft-os fizette ki, az őrzésvédelmi tevékenységgel kapcsolatos további - az adós ingatlanának értékesítésével kapcsolatosan átutalt - összeget illetően kereseti kérelem előterjesztésére nem került sor a II. r. felperes részéről.

Nem vitatottan a IV. és V. r. alperesek részére munkabér, végkielégítés, szabadságmegváltás jogcímén került kifizetésre a II. r. alperes által az I. r. felperes utasítására, a IV. r. alperest illetően a 3.654.900,- Ft, az V. r. alperes vonatkozásában 3.458.400,- Ft összegben, mely összegszerűséget a peres felek az eljárás során nem vitattak, azok számításának alapjául szolgáló okiratok a keresetlevél mellékleteként elfeksznek.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdés c) pontja alapján részben megváltoztatta és az érvénytelenség jogkövetkezményeként az ítéletábra az I., III., IV., V. r. alpereseket a rendelkező részben foglalt összegek megfizetésére kötelezte az I. r. felperesi adós javára, míg a II. r. felperes keresetét ezt meghaladóan az I. r. alperes tekintetében elutasította.

A késedelmi kamat kezdő időpontját az ítéletábra a II. r. felperes kereseti kérelmében a kereset előterjesztésének időpontjában határozta meg, annak mértéke az I., III. r. alperes esetén a Ptk. 301/A. § (1) bekezdésén, a IV.-V. r. alperesek esetén a Ptk. 301. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítéletábra az eljárási költségekről az alábbiak szerint rendelkezett.

Az I. és II. r. felperesek külön-külön előterjesztett kereseti kérelmei folytán indult pereket az elsőfokú bíróság egyesítette. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 40. § (1) bekezdése szerint, ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni (értékegybefoglalás). Az Itv. 40. § (1) bekezdésében, illetve a Pp. 25. § (3) bekezdésében írt értékegybefoglalás, együttesérték - számítás az egy keresetlevélben egy eljárásban történő érvényesítésre vonatkozik. Ez nem azonos azzal az esettel, amikor a Pp. 149. § (2) bekezdése szerint a bíróság elrendeli az előtte folyamatban lévő perek egyesítését. Ilyenkor az egyes keresetlevelekben érvényesített igényeket nem lehet összeszámítani, és annak megfelelően megállapítani az illeték alapját, mivel az illetékfizetési kötelezettség nem ehhez az eljárási cselekményhez, hanem a keresetlevél (kérelem) benyújtásához kapcsolódik. Az illeték alapjának meghatározása tehát ez esetben az Itv. 39. §-a szerint történik (Itv. Kommentárja). Mindebből következően jelen esetben az ún. értékegybefoglalás szabályai az egyesített pert tekintve nem voltak alkalmazhatók, azaz az illetékfizetési kötelezettséget a két felperesi kereset kapcsán külön kellett figyelembe venni.

Az I. r. felperes által indított per a perindítás időpontjára figyelemmel (2014.0710.) az Itv. 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jogos, ezért kereseti kérelmére az 1.500.000,- Ft illetéket nem kellett lerónia, ahogyan nem is róta le.

Az I. r. felperes keresete elutasításra került, az I., II. és III. r. alperesekkel szemben pereszes lett, ezért az általa le nem rótt kereseti eljárási illeték 1.500.000,- Ft, valamint az alapeljárásban hozott első ítélet ellen a perköltséggel (4.000.000,- Ft) kapcsolatban előterjesztett sikertelen fellebbezése miatt felmerülő 320.000,- Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére köteles az államnak (Pp. 78. § (1) bekezdés és 6/1986. (VI.26.) IM 13. § alapján).

Az I., II., III. r. alperesek az alapeljárásban hozott ítélet elleni fellebbezésükkel kapcsolatos eljárási illetéket lerótták (I. r. alperes 2.500.000,- Ft-ot, II. r. alperes 48.000,- Ft-ot, III. r. alperes 1.783.690,-

Ft-ot). Az elsőfokú bíróság második alapeljárásban hozott ítélete ellen az I., II., III. r. alperesek fellebbezést terjesztettek elő, a jogorvoslati illetéket azonban nem róttak le, ezért az I. r. felperes pervesztessége miatt az általuk le nem rótt 668.310,- Ft eljárási illeték megfizetésére köteles. Ennek számításakor az ítéletábra figyelembe vette, hogy az I. r. alperes lerótt 2.500.000,- Ft-ot, a II. r. alperes 48.000,- Ft-ot, a III. r. alperes 1.783.690,- Ft-ot, így az mindösszesen 4.331.690,- Ft fellebbezési illeték került lerováásra, azonban a személyi keresethalmazatban történt az igényérvényesítés az érvénytelenségi kereset miatt, ezért az egyes alpereseknél felmerülő illetéket a fellebbezésnél is a maximum 2.500.000,- Ft-os korlát figyelembe vételével kell számítani (Itv. 46. § (1) bekezdés), ezért a két elsőfokú ítélet elleni fellebbezési illeték 5.000.000,- Ft, így összesen 668.310,- Ft nem került lerováásra, melynek megfizetésére köteles a pervesztes I. r. felperes az államnak külön felhívásra.

Az I. r. felperes keresete vonatkozásában pernyertes I., II., III. r. alperesek által megfizetett fellebbezési eljárási illetéket az I. r. felperes köteles a részükre megfizetni.

Az ítéletábra az I. r. felperes által a pernyertes I., II. és III. r. alpereseknek fizetendő elsőfokú és két másodfokú eljárási költség számításakor továbbá figyelembe vette, az I., II., III. r. alperesek elsőfokú eljárásban felmerülő a pertárgy értékéhez igazodóan számított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerinti ügyvédi költségét (I. r. alperesnek 2.100.000,- Ft, II. r. alperesnek 100.000,- Ft, III. r. alperesnek 550.000,- Ft), valamint az első és második hatályon kívül helyező végzésben az ezen alperesek részére megállapított másodfokú eljárási költséget. Ez az I. r. alperes esetében 200.000,- Ft, a II. r. alperes esetében 20.000,- Ft, III. r. alperes esetében 400.000,- Ft, míg a második hatályon kívül helyező végzésben az I. r. alperes részére

200.000,- Ft, a II. r. alperes részére 80.000,- Ft, III. r. alperes részére 100.000,- Ft összeg volt.

Mindezek alapján az I. r. felperes által az I. r. alperesnek fizetendő első és két másodfokú eljárási költség 5.000.000,- Ft, II. r. alperesnek 248.000,- Ft, a III. r. alperesnek 2.833.690,- Ft, figyelembe véve az általuk megfizetett fenti fellebbezési eljárási illeték összegét is.

A II. r. felperes kereseti kérelmére 1.500.000,- Ft eljárási illetéket rótt le, továbbá a második megismételt eljárásban hozott részítélet elleni, jelen fellebbezésére 2.500.000,- Ft eljárási illetéket fizetett meg.

A II. r. felperes a II., III., IV. és V. r. alperesekkel szemben teljes egészében pernyertes lett, míg az I. r. alperessel szemben nagyobb részt (az általa igényelt 75.442.771,- Ft-ból a részére 65.811.613,- Ft került megítélésre, amely 87 %-os pernyertességet jelent). Az I. r. felperessel szemben is pervesztes lett, de vele szemben perköltségigénnyel nem élt. Ezeket figyelembe véve és a pertárgy értékéhez viszonyítottan az I. r. alperes 930.000,- Ft, a III. r. alperes 315.000,- Ft, a IV. és V. r. alperesek személyenként 45.000,- Ft elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelesek a pernyertes II. r. felperesnek azzal, hogy a II. r. felperes az általa lerótt elsőfokú eljárási illetékből az I. r. alperessel szembeni 13 %-os mértékű pervesztessége okán visel 165.000,- Ft elsőfokú eljárási illetéket. A jelen másodfokú eljárással kapcsolatban lerótt 2.500.000,- Ft jogorvoslati illetékből az - az elsőfokú illeték számítási módja szerint - I. r. alperes 1.550.000,- Ft, a III. r. alperes 525.000,- Ft, a IV. és V. r. alperesek személyenként 75.000,- Ft lerótt másodfokú eljárási illetéket kötelesek pervesztességük miatt a II. r. felperesnek megfizetni.

Az I., II., III., IV. és V. r. alperesek által a II. r. felperesnek - a fenti illetékeken túl - kötelesek megfizetni az elsőfokú és két másodfokú eljárásban felmerült, a pertárgy értékéhez igazodóan megállapított az R. 3. § -a szerinti ügyvédi költséget is. Ez az I. r. alperes esetében 3.240.000,- Ft, II. r. alperest illetően 200.000,- Ft, a III. r. alperest illetően 1.269.000,- Ft, a IV. és V. r. alperesek vonatkozásában személyenként 230.000,- Ft.

Megjegyzzi az ítéletábra, hogy az I., II., III. r. - fellebbezést előterjesztő -alperesek a II. r. felperes által előterjesztett kereset elbírálása körében a fellebbezési eljárási illetéket nem róttak le egyik fellebbezési eljárásban sem. A második hatályon kívül helyezésre a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján

került sor, ezért azt követő elsőfokú ítélet elleni - jelen - fellebbezés vonatkozásában a fellebbezést előterjesztő I. és III. r. alpereseket illetékfizetési kötelezettség nem terhelte. Az alapeljárásban hozott két első elsőfokú ítélet elleni fellebbezési eljárási illetéket illetően azonban igen, mert az értékegybefoglalás nem érvényesül, a fellebbezési illeték a két fellebbezési eljárásban maximum 5.000.000,- Ft, melyet az ítéletábra a tárgyi illetékfeljegyzési jogos per feljegyzett illetékeként vett figyelembe, és nem leletezés terhével hívta fel az alpereseket - és kisebb részben a II. r. felperest - az illeték megfizetésére. A IV. és V. r. alpereseknek az általuk előterjesztett fellebbezésekre összesen 1.138.800,- Ft fellebbezési eljárási illetéket megfizettek, ezért a fentiek szerinti fellebbezési eljárási illeték maximumára figyelemmel a többletként mutatkozó illeték visszaigénylésére jogosultak.

Szeged, 2019. május 23.

. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró